

DARBININKAS

Vol. LXIX, Nr. 19
Gegužės - May 11, 1984

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

30 centų

Savaitės įvykiai

Prezidentas Reagan, lankydamasis Kinijoje, savo kalbose kėlė Amerikos gyvenimo gerąsias puses, kaip demokratiją, laisvę ir religiją, nors tos jo kalbos vietoj nebuvo transliuojamos per televiziją ar verčiamos. Jis ten pasirašė mokslinių ir kultūrinių mainų, ūkinio bendradarbiavimo ir branduolinės energijos reaktorių statybinio sutarties. Tad, nors ypatingų politinių staigmenų ir nebuvo pasiekta, tačiau šis vizitas sustiprins tarpusavio ryšius.

Kinijos vadai prikišo prezidentui Reagan dėl JV vedamos politikos Centrinę Ameriką, Art. Rytuose, santykiuose su Taiwanu ir dėl branduolinių raketų išdėstymą Europoje.

Libano sunni mahometonų vadas Rashid Karami buvo paskirtas ministru pirmininku ir sudarė iš įvairių religinių ir politinių grupių dešimties narių ministrų kabinetą, kuriam priklaūs 5 krikščionys ir 5 mahometonai. Tačiau jo sudėtį paskelbus, Beirut vėl užvirė ginkluotos kovos.

Komunistinės valstybės iškilmingom darbininkų eisenom paminėjo gegužės 1 šventę, bet keliuose Lenkijos miestuose ir valdines demonstracijas bandė įsijungti su savo vėliavomis ir šūkiais uždarytosios Solidarumo unijos nariai. Stiprūs policijos būriai lazdom ir vandens pabūklais šiuos demonstrantus išsklaidė.

Izraelio policija laiku išaiškino žydų teroristų gaują ir spėjo pašalinti iš Rytų Jeruzalės aptarnaujančių autobusų septynias nesproguusias bombas. Buvo areštuota per 30 daugiausia dešiniųjų ortodoksų ir išvengta didelės nelaimės.

Sovietų spauda įrodinėjo, kad prezidentas Reagan savo vizito Kinijoje metu turėjęs tikslą įtraukti Kiniją į savo strateginius planus prieš Sov. S-gą.

Žinovai tvirtina, kad sovietų ofenzyvos Afganistano Panjšir slėny metu bus žuvę apie 600 civilinių gyventojų. Dauguma partizanų su jų vadu Ahmed Shah Masood sugebėjo pasitraukti į kalnus. Panašų puolimą sovietai vykdė ir Kandahar ir Herat srityse.

PLO vadas Yasir Arafat paprašė Egipto prezidentą Mubarak leisti panaudoti Egiptą kaip palestiniečių bazę.

Amerikos žydai, minėdami holokausto metines sukaktuves, iškilmingai pradėjo privataus JAV holokausto muzėjaus Washingtono atidarymo darbus. Muzėjų reikalingus pastatus dovanojo JAV vyriausybė, o muzėjaus tarybai pirmininkaus Elie Wiesel.

Buv. Jeruzalės burmistro pavaduotojo Meron Benvenisti paruošta studija teigia, kad Izraelio okupuotų vakarinio Jordano kranto ir Gazos ruožo su 1.2 mil. palestiniečių aneksavimas esąs tik laiko klausimas. Saugumo tarybos rezoliucija 242, Camp David susitarimai ir prezidento Reagan planas tuo reikalu jau nėra realūs problemai išspręsti.

Tarptautinis Haagos tribunolas pradėjo svarstyti Nikaragvos skundą, kad JAV, teikdamas krašte prieš vyriausybę veikiančiam partizanams paramą, stengiasi ją nuversti.

JAV ir Italijos žvalgybos pafinormavo Vatikaną, kad tarptautiniai teroristai stengsis nužudyti popiežių Joną Paulių II jo vizito į P. Korėją metu.

MASINIAI TARDYMAI KYBARTUOSE

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos Nr. 60

SKYRIUS: KRATOS IR TARDYMAI

Tardė vysk. J. Steponavičių

1983 spalio 5 į Vilniaus saugumo komitetą tardymui kaip liudininkas kun. Sigito Tamkevičiaus byloje buvo iškviestas tremtinys vyskupas Julijonas Steponavičius.

Tardymo metu vyskupas J. Steponavičius atsisakė būti liudininku kun. S. Tamkevičiaus byloje ir pareiškė, kad jis, kaip vyskupas, gali tik didžiuliu tokiu kunigų, bet jokių būdu jo neniekinti.

Į klausimus, ar matęs "Kroniką", ar neprisidėjęs prie Tikinčiųjų teisėms ginti komiteto dokumentų rašymo ir t.t., vyskupas atsisakė kalbėti. Tardymas truko apie 3 valandas. Po tardymo protokolu vyskupas J. Steponavičius nepasirašė.

Čekistas, išleisdamas vyskupą J. Steponavičių pietų pertraukai, pasiliko jo pasą ir įsakė 3 val. popiet prisistatyti į saugumą.

Po pietų tardytojas ir dar vienas čekistas prikašiojo ir mokė vysk. J. Steponavičių, kam šis priims pas save kunigus, tikinčiuosius ir šiaip įvairius interesus, barė, kad remias Tikinčiųjų teisėms ginti katalikų komitetą, pagrindžio leidinį "Kroniką", kodėl nenori ramiai gyventi, kam rūpinasi ne savo reikalais ir panašiai.

Toks pokalbis tęsėsi pusantros valandos.

Tardė Lazdijų kleboną

Lazdijai. 1983 rugpjūčio 8 į Vilniaus saugumą pas tardytoją Marcinkevičių buvo iškviestas Lazdijų parapijos klebonas kun. Vincas Jalinskas.

Tardymo metu buvo pateikti klausimai: kaip apibūdinate suimtąjį kun. Sigitą Tamkevičių? Ar girdėjote jo sakomų pamokslų, ar juose nebuvo šmeižiama tarybinė santvarka? Ar teko dalyvauti Kybartų bažnyčioje Kalėdų šventėje vaikams suruoštoje eglutėje, kas buvo seneliu?

Tardytojas Marcinkevičius kaltino S. Tamkevičių žinių į užsienį perdavimu, domėjosi "LKB Kronika", teiravosi, kas leidinį leidžia, ar tardomojo manymu, kun. S. Tamkevičius nebuvo jo redaktoriumi.

Kun. V. Jalinskas paaiškino, kad "Kroniką" rašo, leidžia, dauginą bei platina laudis. Atmesdamas tardytojo kaltinimą, jog Kybartų bažnyčioje buvo suruoštas Eucharistinis susirinkimas, kun. V. Jalinskas pabrėžė, kad tai vyko Eucharistiniais metais, ir kun. S. Tamkevičius darė tai, ko reikalavo Bažnyčia ir jos vyskupai. Jei jau ir minėtas "nusikaltimas" tapo nusikaltimu, tai atidžiai stebėkite, nes šie metai paskelbti gerumo metais, todėl ne vienoje bažnyčioje ta proga gali būti suruošti panašūs "nusikaltimai", — panašiai kalbėjo tardomas kun. V. Jalinskas.

Tardymo metu kun. V. Jalinskas reikalavo paleisti kun. S. Tamkevičių, kaip nepadarusį jokio nusikaltimo, o į tardytojo Marcinkevičiaus klausimą, kaip būtų reaguojama, jei kun. S. Tamkevičių paleistų, atsakė, kad tai būtų vienas iš geriausių variantų, nes kunigai ir tikinti laudis pasipiktinusi tokiu valdžios elgesiu.

Kun. Alfonsui Svarinskui melagingai primetėte pokario metus, o įdomu, ką primesit kun. S. Tamkevičiui, jis juk gimęs iš darbininkų šeimos ir jau po karo, augo našlaičiu,

baigė jūsų tarybinę mokyklą... Jei jau taip, tai jūs galite ir bet kurį kitą, sąžiningai atliekantį savo pareigas kunigą suminti ir nuteisti, — ne kartą tardymo metu stebėjosi kun. V. Jalinskas.

Teisiate nekaltą ir neieškote tiesos

Bartininkai (Vilkaviškio raj.). 1983 rugsėjo 30 į Vilniaus KGB pas tardytoją V. Baumilą buvo iškviestas Bartininkų parapijos klebonas kun. Antanas Liubšys.

Saugumietis jį apklausinėjo kaip liudininką kun. Sigitą Tamkevičiaus byloje. Į klausimą, kaip vertina kun. S. Tamkevičių kaip žmogų ir kunigą, kun. A. Liubšys atsakė, kad tai ypatingai aukštos moralės ir gilios dvasios žmogus, kad Lietuvai reikia daugiau tokių kunigų.

Atsakydamas į klausimą, ar myli ir gerbia kun. S. Tamkevičių žmonės, tardomasis patvirtino, kad suimtąjį kunigą labai myli ir gerbia visi jį pažinę tikintieji ir kunigai.

Pasirašyti po tardymo protokolu kun. A. Liubšys atsisakė. Tuomet tardytojas susinervino ir paklausė: "Kodėl jūs nenorite pasirašyti, juk jūsų parodymai apie kun. S. Tamkevičių tik teigiami ir byloje gali pasitarnauti jo naudai?"

"Niekas negali pasitarnauti jo naudai, nes jūs teisiate nekaltą ir neieškote tiesos. Nei mano, nei kitų liudininkų teigiami parodymai čia nieko nenumės", — kalbėjo kun. A. Liubšys.

Po tardymo prisistatė pavadė nepasisekęs saugumietis ir pareiškė norįs pasikalbėti su kun. A. Liubšiu. Čekistas pasakė 1980 balandžio mėnesį dalyvavęs Kapsuko m. 20-mečio g. Nr. 3 vykusioje kratoje ir pažįstas Liną Briliūtę, kuri šiuo metu dirba Bartininkų bažnyčioje skalbėja, bei jos seserį Birutę Briliūtę, dirbančią Kybartų bažnytinio choro vadove.

Apgailestavo, kad tokios jaunos stoja į vienuolyną; teiravosi, ar Lina neužsiiminėja kokia nors įtartina veikla, t.y. nedaugina ir neplatina pogrindžio spaudos.

Kunigui A. Liubšiu visai tai paneigė, tardytojas V. Baumila perspėjo jį, kad ateityje būtų atsargus, nes, jį įsitikinimu, Lina sesuo Birutė Briliūtė esanti priešiška tarybų valdžiai ir gali daryti neigiamą įtaką seseriai.

Tardymas užtruko apie tris valandas.

Ginti suimtus kunigus — nusikaltimas

Prienai. 1983 rugsėjo 8 į Prienų raj. prokuratūrą buvo iškviestas Prienų parapijos vikaris (nukelta į 2 psl.)

Pasaulio lietuvių katalikų religinio kongreso komitetas, kuriam pavesta surengti kazimierinių metų užbaigimo iškilmės Toronte rugsėjo 1 ir 2 dienomis. I-oje eilėje iš k. V. Dalindienė, V. Bireta, kun. Aug. Simanavičius, OFM, pirm. dr. J. Sungaila, kun. Pr. Gaida, dr. O. Gustainienė; II-oje eilėje: A. Ulba, L. Murauskienė, kun. J. Staškus, A. Sungailienė, G. Trinkienė, J. Andriulis, E. Gudinskienė, L. Underienė, V. Taseckas. Nuotr. S. Dabkaus

DIDELIAM UŽMOJUI REIKIA PARAMOS

Lietuvos globėjo šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties metai buvo pradėti Rukoties 1984 kovo 4 šv. Petro bazilikoje įspūdingomis iškilmėmis, kurių lietuvių tauta nepamirš.

Šv. Kazimiero metų užbaigos iškilmės rengiamos Kanadoje, Toronte, 1984 rugsėjo 1 ir 2. Čia įvyks visos lietuvių išeivijos mastu rengiamas religinis kongresas, apimantis akademinę, liturginę ir kultūrinę-mėninę dalį. Pakviesti žymiausi paskaitinininkai, suplanuotos jaunimo svars tybos-simpoziumas, jaunimo vakaronė, organizuojamos plataus masto pamaldos, rengiama specialiai kongresui sukurta opera "Dux Magnus" (Didysis vadas), ruošiamas pokylis (banketas).

Visa tai rengia centrinio šv. Kazimiero sukakties komiteto pavedimu Toronte — sudarytas kongreso komitetas.

Tokio masto renginys neįmanomas be finansinės plačiosios lietuvių visuomenės paramos. Rengėjai jos tikisi iš JAV ir Kanados lietuvių. Dėl to š.m. gegu-

žės ir birželio mėnesiai skelbiama kongreso lėšų telkimo mėnesiais. Bus renkamos aukos iš pavienių asmenų ir organizacijų. Asmenys, paaukoję 150 dol. (CDN) arba 135 (USA), tampa kongreso rėmėjais ir gauna specialų bilietą į operą ir užbaigos pokylį. Paaukoję 500 dol. (CDN) arba 450 dol. (USA) tampa kongreso mecenatais ir gauna du specialius bilietus į operą ir pokylį. Rėmėjų ir mecenatų pavardės bus skelbiamos kongreso leidiniuose. Jų sąrašai turi būti gauti prieš minėtų leidinių spausdinimą, t.y. iki š.m. rugpjūčio 15.

Visas aukas prašom siųsti kongreso lėšom telkti komisijos išdėdinko adresu: A. Ulba, 11 Waddington Cres., Willowdale, Ont. M2J 2Z9, Canada. Ant čekių rašyti: St. Casimir's Congress.

Šis išeivijos mastu rengiamas kazimierinis kongresas bus didžios reikšmės renginys tiek išeivijai, tiek pavergtai Lietuvai. Romos iškilmų dėka Lietuvos

NIJOLĖS SADŪNAITĖS PRISIMINIMAI

Tavo gailestingumas lydi mane per visas mano gyvenimo dienas

(Ps. 22, 6)

16.—

IŠVEŽA Į NUTRĖMIMĄ

(Nutarė išvežti į taigą)

Iš Krasnojarsko, kad nutrėmimas man tikrai būtų 100 kartų baisnis nei konclageris, kaip žadėjo Saranske čekistai, mane KGB įsakymu nutarė išvežti į taigą kartu su 8 alkoholikais — kriminalistais, miško darbam.

Taigoje gi meška prokuroras, o vilkas — advokatas ir kriminalistams visiškai laisvė. Taip čekistai užplanavo realizuoti Vilniuje pasakytus žodžius: "Atsisveikink su Lietuva, daugiau tu jos nebepamatsi! Tu mūsų rankose, ką norime, su tavimi padarysime!"

Bet vargšeliai nežinojo, kad visi mes esame Gerojo Dievo rankose, ir be Jo valios plaukas nenukreinta. Kaip skiriasi trumparegių žmonių mintys nuo dieviškų planų!

Iš Krasnojarsko kalėjimo mane ir 8 kriminalistus lėktuvu atskraidino į Bogučanus — 400 km į šiaurę nuo Krasnojarsko. Bogučanuose milicijos mašina mus visus atvežė į milicijos būstinę, iš kur turėjo kita mašina išvežti už 60 km į taigą. Bet tą dieną, tai buvo 1977 rugsėjo 19, sugedo mus turėjusi išvežti mašina, ir mes likome nakvoti Bogučanuose.

(Frie didžiosios upės)

Jau Bogučanų milicijos kieme dėl manęs kaip savo "grobio"

negalėjo pasidalinti trys kriminalistai. Tikėjau Dangiškojo Tevo globa ir buvau rami. Milicijos namas stovėjo ant Angaros upės kranto. Grožėjais grazuole Angara, ties Bogučanais apie 2 km pločio turinčią ir didingai vingiuojančią tarp taigą apaugusių kalnų. Rudens nuspalvinti geltoni, žali ir raudoni medžių lapai priminė Lietuvos trispalvę. Diena buvo saulėta. Dėkoju Viešpačiui už tą didį gamtos grožį, už Jo meilę mums, to nevertiems.

Po kurio laiko mane pakviečia ir pasako, kad, kriminalistų prašoma, blaivyklos patalpų valytoja sutiko priimti mane pas save pernaktvoti, kad nereikėtų ant grindų aukštoje blaivyklos kameroje kartu su 8 atvežtais alkoholikais nakvoti.

(Pas valytoją)

Mūsų viršininkas sutiko mane išleisti pas ją pernaktvoti, įsakęs, kad ji 9 val. ryto mane atvestų atgal į miliciją, iš kur mus turėjo išvežti į taigą. Nu-eiti į paštą, esantį netoliese, neleido. Norėjau broliui į Vilnių išsiųsti telegramą ir pranešti jam, kur esu, nes 4 mėn. jokio laiško iš manęs negavo. "Kai nuvyksi į vietą, iš ten galėsi rašyti", — pasakė man milicijos pareigūnas.

Valytoja parsivedė mane pas save. Jos namelis prieš milicijos pastatus, kitoje gatvės pusėje. Ji man pasakė, jog mus išveža į taigą, kur 40-50 km spinduliu nėra gyvenviečių, nėra jokio susisiekimo, tik pripuolamai pravažiuojančios mašinos. Atvažiuavę manęs aplankyti artimieji turėtų pėsčiomis eiti ir ieškoti taigoje, žinoma, surasti būtų neįmanoma.

Pasiteiravau, gal Bogučanuose reikalingos kur valytojos ar indų plovėjos, nes, jei pavyktų čia pasilikti, artimiesiems būtų lengviau mane aplankyti. Sužinojau, kad čia pat yra dviaukštė vidurinė mokykla, kurioje turėtų dirbti 7 valytojos, nes mokykloje mokosi dviem pamainom. Dirba tik dvi, trečią atleidė, nes labai gėrė.

(Priėmė dirbti į mokyklą)

Mums besikalbant, tarsi pakviesta, atėjo vidurinės mokyklos valytoja Ania, mano vienetė. Su ja susitarėme 8 val. ryto nueiti pasiteirauti pas ūkio dalies vedėją, ar ji priimtų mane dirbti valytoja. "Jei tavęs nepriims, — pasakė Ania, — aš tuojau iš darbo išėisiu. Dirbu už pusketvirtą etato, o moka tik už pusantro. Pavargau."

Dirbti mane su džiaugsmu priėmė, nes nėra kam, visi labai girtuokliauja. Milicijos pareigūnas — nutremtųjų viršininkas sutiko mane pakviti dirbti ir gyventi Bogučanuose, už ką jam vargšeliui nuo KGB klievo pylos: kaip jis išdrįso be jų žinios mane Bogučanuose palikti. 1977 rugsėjo 20 aš jau dirbau, buvau Bogučanų vidurinės mokyklos valytoja, apsigyvenau pas Anią, jai mokyklos duotame bute.

(Kriminalistų likimas)

8 kriminalistus tik vakare išvežė į taigą. Iš kažkur tai gavę samagono pasigėrė, susimušė. Vieną užmušė supjaustė ir gabalus, o du — sužalojo, sulaužė šonkaulius, perskėlė galvą. Vieną iš jų vėliau mačiau Bogučanų ligoninėje besigydančią,

(nukelta į 2 psl.)

Iš Lietuvos K. Bažnyčios Kronikos

(atkelta iš 1 psl.)

ras kun. Antanas Gražulis. Prokuratūroje su įspėjimu jo laukė LTSR prokuroras Bakučionis. Įspėjime kun. A. Gražulis kaltinamas kulto įstatymų pažeidimu.

Prokuroras Bakučionis įrodinėjo, kad ruošiant kalėdinę eglutę į šventinę programą buvo įtraukti vaikai: jie sakė eilėraščius, giedojo giesmes, kai tuo tarpu Bažnyčia atskirta nuo mokyklos. Prokuroras teigė, kad religinių susivienijimų nuostatai draudžia kalėdėti, o jis, nesilaikydami jų, toliau kalėdėjo. Į kun. A. Gražulio paaiškinimą, kad kalėdojimas yra tik tada, kai imama auka, o jis tik lanko parapiečius ir jokių aukų nerenka, prokuroras nereagavo. Kun. A. Gražulis buvo kalti-

namas parašų po protestais dėl kunigų — Alfonso Svarinsko ir Sigito Tamkevičiaus — suėmimo rinkimu bei jų gynimu. Prokuroras bandė įrodyti, kad ginti suimtus kunigus yra nusikaltimas, kadangi, jo žodžiais tariant, jie, kaip nusikaltėliai, teisėtai patraukti baudžiamajon atsakomybėn, o jis, kun. A. Gražulis, gindamas suimtuosius, žemina valstybės autoritetą.

1983 rugsėjo 24 Prienų rajoninis laikraštis išspausdino žinutę, kurioje rašoma: "... 1983 m. rugsėjo 8 d. Prienų bažnyčios vikaras kun. A. Gražulis už sistemingą įstatymo apie religinius kultus pažeidimą bei nepagrįstus išpuolius prieš tarybinę visuomenę buvo įspėtas, kad už pakartotinus panašius veiksmus, t.y. įstatymų pažeidimus, gali būti patrauktas atsakomybėn."

Savaitės įvykiai

Iranas esąs pasiekęs paskutinę stadiją branduolinei bombai už poros metų pasigaminti. Branduolinės energijos įmonė Irane statydina Vakarų Vokietijos firmą.

Sov. S-gos min. pirmininko pavaduotojas Ivan V. Archipov gegužės 10 atvyko į Kiniją 10 dienų vizitui.

Sov. S-gos prezidentas Černenko, kalbėdamas komunistų partijos vadam, pareiškė, kad kapitalizmas dar nesąs visai išsivėpęs, bet kapitalistinė sistema yra pasmerкта žūti.

JAV federalinis teismas nubaudė Švedijos elektroninę firmą Datasab 3.1 mil. dol. bauda už nelegalų strateginių įrengimų eksportą į Sov. S-gą.

Kolumbijos, Venecuelos, Meksikos ir Panamos užsienių reikalų ministrai baigė savo konferenciją, kurioje buvo išklaušyti ir Centrinės Amerikos valstybių ministrai, su viltimi, kad netrukus bus susitarta dėl taikos Centrinėje Amerikoje.

Amerikos mokslų akademijos prezidentas Frank Press su grupe mokslininkų išvyksta į Maskvą atstatyti nutrauktų mokslinių pasiekimų. Prieš 2 metus jie buvo nutraukti dėl sovietų invazijos į Afganistaną, Lenkijos Solidarumo unijos uždraudimo, Sacharovo ištremimo ir kt.

Metropolitan ir kitų operų solistė Maralin Niska Salomės vaidmeny New York City operos pastatyme. Ji kovo 28 labai sėkmingai pasirodė pagrindiniame vaidmeny Dvorak operos "Dimityri" pastatyme Carnegie Hall, kai ši opera buvo statoma pirmą kartą Amerikoje. Su sol. Algiu Grigu ir smuikininku William Mullen M. Niska atliks koncertą Los Angeles, Calif., gegužės 20, kai bus įteikiama Draugo romano premija Alei Rūtai.

Liepos 13 Teresė Storaitienė (moteris sirgo, todėl apklausta savo namuose, tardytojas V. Baumila).

Liepos 14 — Darvino gatvės gyventoja Česnienė.

Liepos 14 — kybartietė Menčinskienė (milicijos punkte).

Liepos 15 — Kybartų parapijos vargonininkė Birutė Briliūtė (apklausta namuose, tardytojas V. Baumila).

Liepos 20 — Kybartų parapijos valytoja Ona Kavaliauskaitė (milicijos punkte, tardytojas Marcinkevičius).

Liepos 20 — Bernadeta Mališkaitė (milicijos punkte, tardytojas V. Baumila).

Liepos 20 — Asta ir Edita Glaveckaitės bei Daiva Sakalauskaitės.

Liepos 21 — mokinė Aušra Karaliūtė (tardytojas Marcinkevičius).

Liepos 25 — Sigita, Asta, Reda ir Arvydas Počiai.

Tardomieji liudijo, kad jų giliu įsitikinimu kun. S. Tamkevičius buvo visų tikinčiųjų mylimas ir gerbiamas ir nepadarė nieko, už ką galėtų būti baudžiamas, priešingai, jis uoliai tarnavo tikintiesiems, jo dėka šiandien išpuošta Kybartų bažnyčia, sutvarkytas ir išgražintas šventorių, tiek daug vaikų ir jaunimo prie altoriaus.

Žmonės tvirtino, kad savo pamoksluose klebonas siekė tik gerą: mokė gyventi ir dirbti sąžiningai, neveidmainiauti. Tardymo metu ne vienas tikintysis pateikė eilę dėl religinių įsitikinimų patirtų diskriminacijos faktų, tačiau nė vienas iš jų nebuvo įtrauktas į apklausos protokolą. Beveik visi tardomieji pasirašyti po protokolais atsakė.

Tardytojai bandė įtikinti žmones, kad jų klebonas kun. S. Tamkevičius suimtas teisingai, esą jis priešiskai nusiteikęs tarybų valdžios atžvilgiu, ir kaip nusikalstamos veiklos pavyzdį pateikdavo tikinčiųjų laikyseną tardymų metu, kalbant tardytojų žodžiais, pradedant trylikamečiais ir baigiant senukais,

nepasirašinėja po tardymų protokolais, o apklausta apie 200 žmonių.

Stengėsi įtikinti, kad, nepasirašydami po protokolais, žmonės tik pakenks suimtajam klebonui. Saugumiečiai Lietuvos tikinčiuosius lygino su tikinčiaisiais Lenkijoje, aiškino, kad ir ten viskas prasidėjo nuo rožančiaus ir kad tam reikia užkirsti kelią. Į kai kurių tardomųjų paaiškinimus, kad pasirašys tik tada, kai reiks liudyti teisme, tardytojai atkirsdavo, jog tokie liudininkai, kaip jie, teismui nebus reikalingi.

IŠ PAVERGTOS LIETUVOS KULTŪRINIO GYVENIMO

— Pagarsėjęs berniukų choras "Ąžuoliukas" balandžio pradžioje išsiųstas koncertuoti į Čelebinską pietiniame Urale. Choras turės ten šešis koncertus.

— Vytautas Kazakevičius "Gimtajame krašte" visiškai nuvertina JAV organizuojamus teatro festivalius, ypač visiškai suniekina 1983 metų Chicagoje. Nepagaili karčių ir piktų žodžių festivalio svarbiausiam organizatoriui rašytojui Anatolijui Kairiui. Suprantama, kad A. Kairio veikla nepatinka V. Kazakevičiui dėl šio rašytojo anti-komunistinio nusistatymo. Žinoma, niekas negali V. Kazakevičiui uždrausti pravaržuoti rašytojų grafomanais, tik stebina jo džiaugsmas, kad išeivijos lietuviai neturi pastovaus teatro.

— Spaudaje pagerbtas prieš metus sulaukęs 80 metų amžiaus ir pasitraukęs į pensiją pramoginis dainininkas Antanas Šabanias. Pažymima, kad kilęs iš Jurbarko, dailaus dainavimo mokėsi Italijoje, nuo 1927 dainavo Lietuvos operos chore, atlikdavo ir mažesnes so-

(nukelta į 4 psl.)

IŠVEŽA Į NUTRĖMIMĄ

(atkelta iš 1 psl.)

kitus atsitiktinai sutikau gatvėje. Jie visi tvirtino, kad aš esu labai laiminga, nes jei būčiau su jais nuvažiavusi į taigą, tai tikrai ilgiau paros nebūčiau gyvenusi.

"Prisigėrėme iki baltos karštiligės ir patys nežinome, ką darėme... Milicija pasirodė tik ketvirtą parą po muštynių, kai sužalotieji ėmė ieškoti medicininės pagalbos, o lavonas jau dvokė..." — pasakojo jie. Taip KGB planas — mane fiziniai sunaikinti nepavyko.

(Darbas mokykloje)

Mokykloje darbas buvo sunkus. Lauke purvas. Mokiniai po pertraukų, sugrįžę iš kiemo į klases, jo prinešdavo tiek gausiai, kad tekdavo dirbti iš pieties nuo ryto iki vėlyvo vakaro. Internato virėja, pamačiusi, kaip aš vargstu, pagailėjo manęs ir pasakė, kad ligoninėje reikalingos sanitarės. Ten būsiu man lengviau.

1977 spalio mėn. manęs aplankyti atvažiavo Bronė Kibickaitė ir Liudas Simutis, iškalęs konclageriuose beveik 23 metus. Tai buvo džiaugsmas!

Visi trys, išplovę mokyklos klases ir koridorių, eidavome pasivaikščioti ir bendra malda už viską Viešpačiui padėkoti.

Su Bronė Kibickaitė nuėjome į ligoninę. Mane sutiko priimti dirbti į gimdymo skyrių, nes turėjau jaunesnės medicininės sesers pažymėjimą, buvau dirbusi kūdikių namuose. Pažadėjo bendrabutyje duoti atskirą kambariuką.

(Dirba ligoninėje)

Nuo 1977 lapkričio 1 pradėjau dirbti Bogučanų rajoninėje ligoninėje. Tos ligoninės vyriausiasis gydytojas, buvęs tremtinys, lietuvis Mečislovas Butkus, buvo atostogose, kai aš įsidarinau.

VALDAS C. DUOBA, lietuvis advokatas. 357 Larkfield Road., East Northporth, N.Y. 11731. Tel. 516 368-3740. Namų telefonas vakarais tik išimtiniais atvejais 516 757-2671. New Yorko ofisas Lito patalpose: 86-01 114th St., Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. 212 441-2311.

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y.

SHALINS FUNERAL HOME, Inc., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public, 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidojimų direktorius, Newark office: 426 Lafayette St. (Cor. Wilson Ave.), telef. 344-5172. Paruošiamos garbingos laidojimas. Modernios koplyčios, oras šaldomas. Daug vietos automobiliams pastatyti.

JUOZO ANDRIUŠIO Real Estate, namų pardavimas, visų rūšių apdraudimai, Income Tax pildymas. Įstaiga veikia naujoje vietoje — OHLERT-RUGGIERE, Inc., 89-11 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. Telef. 847-2323 (namų telef. 847-4477). Įstaigai kreipiantis paminėti, kad esate ar norite būti J. Andriusio klientais.

VYTAUTAS BELECKAS IR SUNUS JONAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227. Telef. 821-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai. Dalia Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N.Y. 11368. Telef. 779-5156.

ROMAS PETRAUSKAS, akcijų brokeris, dirba su Thomson McKinnon Securities Inc., One State St. Plaza, N.Y.C., N.Y. 10004. Registruotas pirkti ir parduoti akcijas, bonus, options, fondus, commodities, auksą ir sidabrą. Atidaryti IRA planus ir tax shelters. Suinteresuoti skambinkite 212 482-6962-3.

LIETUVIŲ RADIO VALANDA WORCESTER, MA. — WICN 90.5 FM Trečiadieniais 8-9 v.v., penktadieniais 7:30 - 8:30 v.v. Inž. Ed. V. Mellus Jr., vedėjas, 23 Shirley Rd., Shrewsbury, MA 01545. Tel. 617 852-3665.

NEW JERSEY, NEW YORK — "Lietuvos Atsiminimai", penkt. WEVD 10-11 val. vak. 97.9 FM. Taip pat "Music of Lithuania", sekmadi., 2:05 - 3:00 v. p.p. iš WSOU, 89.5 FM. Dr. J. J. Stukas, Dir. adresas: 234 Sunlit Dr., Watchung, N.J. 07060. Telef. (201) 753-5636.

NEW YORK — NEW JERSEY — Laisvės Žiburys, sekmadieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM. Romas Kezyš, 217-25 54th Ave., Bayside, N.Y. 11364. Tel. 212 229-9134.

LIETUVIŠKO STILIAUS PAMINKLAI SUKURIAMI IR NEMOKAMAI PRISTATOMI VISAS KAPINES NEW YORK, NEW JERSEY IR CONNECTICUT VALSTIJOSE. ĮSTAIGA PRIE ŠV. JONO KAPINIŲ.

Fasolino MEMORIALS

66-86 80 ST., MIDDLE VILLAGE, QUEENS
Phones: 326-1282 326-3150

TAI MŪSU VIENINTELE VIETA — GAUSI PARODŲ SALE

KVEČAS
JONAS
1933 + 1976

DANTŲ GYDYMO CENTRAS

Dr. Donatas Aleksandravičius,
Vedėjas
VISA MASTERCHARGE
METRO DENTAL SERVICE, P.C.

116-06 Myrtle Avenue
Richmond Hill, N.Y. 11418

Prieinamos kainos, modernūs įrengimai, patogus privažiavimas Jamaica ir Myrtle Ave. autobusais, atidarytas kasdien vakarais ir šeštadieniais.

SKAMBINTI: (212) 441-0909

Susitarti dėl laiko ir pasitikrinti kainas

VYTIS KELIONIŲ IR TURIZMO AGENTŪRA

- LĖKTUVAI
- LAIVAI (CRUISES)
- TRAUKINIAI (AMTRAK)
- AUTOBUSAI
- NUOMOJAMOS MAŠINOS
- VIEŠBUČIAI
- IDOMIŲ VIETŲ LANKYMAS
- GRUPINĖS KELIONĖS Į LIETUVĄ

MOKĖTI GALIMA VISOMIS KREDITO KORTELEMIS JOKIO EKSTRA MOKESCIO UŽ PATARNAVIMĄ PILNAI APDRAUSTA IR AKREDITUOTA AGENTŪRA

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE
2129 KNAPP STREET
BROOKLYN, N.Y. 11229
TEL.: (212) 769-3300

DARBININKAS

The Lithuanian Weekly Published
by Franciscan Fathers341 Highland Blvd. Editorial Office (212) 827-1352
Brooklyn, N. Y., 11207 Business Office (212) 827-1351

Publication No. USPS 148-360

Second class postage paid at Brooklyn, N.Y., Post Office

Subscription per year — \$15.00. Single Copy 30 cents

Eina nuo 1915 m. 1951 m. sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKA ir LIET. ŽINIAS • Pre-
numerata metų \$15.00 • Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuostata •
Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Už skelbimų turinį
ir kalbą redakcija neatsako.

ISSN 0011-6637

Redaguoja REDAKCINĖ KOMISIJA

Gegužės tryliktoji

Baigiantis jubiliejiniam At-pirkimo metams, kovo 25-ąją, Apreiškimo Marijai dieną Šv. Tėvas Jonas Paulius II su viso pasaulio vyskupais paaugojo žmoniją Nekalčiausiai Marijos Širdžiai. Jis kvietė į šį aktą įsijungti ir visus tikinčiuosius. Priminė, kad prieš 40 metų panašiai buvo paaugojęs žmoniją Nekalčiausiai Marijos Širdžiai Šv. Tėvas Pijus XII ir pakartojęs tą aktą dešimčiai metų praėjus.

Mum aišku, kad akstinas tam paaugimui buvo Marijos apsi-reiškimas Fatimoj, besibai-giant pirmajam pasauliniam karui, 1917. Čia ji prašė žmones nebeįžeidinėti daugiau jos Sū-naus, atgailoti, kiekvieno mėne-sio pirmąjį šeštadienį priimti atlyginamąją komunią ir pa-aukoti Rusiją Nekalčiausiai jos Širdžiai. Už tai ji pažadėjo Ru-sijos atsivertimą ir pasaulio tai-ką.

Tokį paaugimą ir pasiauko-jimą, panaudodami Pijaus XII-ojo žodžius, atliko ir už Lietu-vos ribų esantieji Lietuvos vyskupai 1951 gegužės 13 Ro-moj, Šv. Kazimiero kolegijos koplyčioj, turėdami prieš akis pirmąsias Lietuvos ir po visą pasaulį išsisklaidžiusius lietu-vius. Gegužės 13-ąją jie paskyrė Maldos ir atgailos dieną už Lie-tuvos laisvę ir nusidėjėlių atsi-vertimą.

Reikia tikėtis, kad nuo šiol kiekvieną gegužės 13-ąją dieną, sekdami Šv. Tėvų Pauliaus VI ir Jono Pauliaus II ir mūsų vysku-pų pavyzdžiu ir noru, visi lie-tuviai, kur jie bebūtų, lietuviš-kos parapijos, misijos, vienuoly-nai ir kiti telkiniai pavieniui ar organizuotai pasiaukos ar at-naujins pasiaukojimą Nekal-čiausiai Marijos Širdžiai ir pa-ves jos globai save, Lietuvą ir visą pasaulį. Labai tiktų tai atlikti pasinaudojant prieš porą mėnesių pop. Jono Pauliaus II atlikto paaugimo akto žo-

džiais. Čia pateikiame porą iš-traukų iš pirmos ir antros to akto dalies, o trečiąją dalį, į kurią įjungiami ir visi tikintieji, pateikiame ištais.

-o-

Visų žmonių ir visų tautų Mo-tina! Tu gerai žinai dabarties žmonių kančias ir lūkesčius. Tu tikrai motiniškai jauti ir išgyveni dabar vykstančią kovą gėrio su blogiu. Tu matai švie-sios ir tamsos grumtynes, į ku-rias yra įtrauktas šių dienų pasaulis. Išgirsti mūsų šauksmą, įkvėptą Šventosios Dvasios. Mes siunčiam savo prašymus tiesiog į tavo Širdį: Nekaltoji Viešpaties Tarnaitė ir Motina! Apsupk savo meile mūsų pasaulį, kurį tau šiandien patikim. Mum labai rūpi kiekvieno asmens ir visos žmonijos žemiškas ir amžinasis likimas.

Ypatingu būdu mes trokštam patikėti ir pavesti tau tuos asmenis ir tautas, kuriems tavo už-tarimo ir globos labiausiai rei-kia.

Tavo apgynimo šaukiamės, Šventoji Dievo Gimdytoja, mūsų maldų neatmesk mūsų reikaluo-se!

Pažvelk į mus, suklupusius prie tavo Nekalčiausios Širdies, o Kristaus Motina! Mes trokš-tam drauge su visa Bažnyčia įsijungti į pasiaukojimą, kurį tavo Sūnus pats išreiškė žo-džiais: "Dėl jų aš pašventinu save, kad ir jie būtų pašven-tinti tiesa" (Jn 17, 19). Norim jungtis su mūsų Atpirkėju į šį visos žmonių giminės paaukoji-mą, nes žinom, kad tik jo dieviškoji Širdy bus įmanoma rasti atleidimą ir išganymą.

Brangioji Motina, pavesdami tau visą pasaulį, atskirus asme-nis ir tautas, tau pavedam ir patį šį aukos aktą ir sudedam jį prie tavo motiniškos Širdies.

Nekalčiausioji Širdie! Padėk

(nukelta į 4 psl.)

Vyriausias Lietuvos Išlaisvini-mo Komitetas buvo įsteigtas 1943 vokiečių okupuotoj Lie-tuvoj. Jo veiklai nuo pat prad-žios reikėjo lėšų. Tam tikslui buvo sudaryta Finansinė komi-sija. Pasitraukus į Vokietiją, Reutlingeno konferencijoj 1944 minėta komisija buvo pavadinta Tautos Fondu.

Šiuos metus Vlikas pavadino suaktuviniais ir švenčia veik-lo 40 metų sukaktį, gi 1984 gegužės 5 Kultūros Židiny, Brooklyn, N.Y., Tautos Fondo veiklos buvo minimas tik dešimtmetis. Iš pirmo žvilgs-nio kai kam tas skirtumas gal ir atrodė keistokai, bet skel-bimuose ir kvietimuose dalyvau-ti buvo aiškiai pažymėta, kad švenčiama Inkorporuoto Tautos Fondo dešimtmečio sukaktis.

Suvažiavimą 10:30 val. ryto atidarė Tautos Fondo tarybos pirm. Aleksandras Vakselis. Į prezidiumą pakvietė Lietuvos gen. konsulą Anicetą Simutį, Vliko valdybos vicepirm. Liūtą Grinių, PLB atstovą Kazį Jan-kūną, Tautos Fondo garbės pirm. prel. Joną Balkūną, P.A., Brooklyno pranciškonų vienuo-lyno viršininką Tėv. Leonardą Andriekų, OFM, Tautos Fondo valdybos pirm. Juozą Giedraitį, Tautos Fondo Kanados krašto atstovybės pirm. Antaną Firavičių, sekretorę Ireną Banaitienę.

Po patriotinės prel. J. Balkū-no invokacijos visi sugiedojė Lietuvos himną.

Inkorporuoto Tautos Fondo pirmojo dešimtmečio veiklos apžvalgą padarė Tautos Fondo tarybos vicepirm. Jurgis Valaitis. Žvelgiant atgal, pastebima įvai-rūs vąj motodai, kurie ne visa-

INKORPORUOTO TAUTOS FONDO DEŠIMTMEČIO SUKAKTIS

da buvo sėkmingi. Prie sėkin-gumo nemaža prisidėjo inkor-poravimo išrūpinimas ir nuo mokesčių nurašymo privilegija. Inkorporuoto Tautos Fondo sta-tutas taip pat perėjo kelias re-dakcijas. Darbo atlikime kei-lėsi pareigūnai — kiti išbuvo gana ilgi, kiti trumpiau, bet visi stengėsi padėti telkti au-kas Vliko išlaikymui. Vėliausias iš-radimas — Laisvės Išdas, kurio pagrindinis kapitalas taupomas nepriklausomai Lietuvai, o da-barties veiklai naudojami tik nuošimčiai.

Suvažiavimą žodžiu sveikino Lietuvos gen. konsulas A. Si-mutis, PLB vardu K. Jankū-nas, PLK Moterų Organizacijos vardu pirm. dr. A. Janačienė, Balfio atstovas V. Padvaretis, Alto New Yorko skyriaus pirm. A. Sperauskas perskaitė Alto centro valdybos pirm. dr. K. Šidlausko sveikinimą, New Yor-ko Alto vardu sveikino P. Ažuoa-las ir įteikė iš Vasario 16 minė-jimo Tautos Fondui skirtas au-kas (1,700 dol.). Raštu gautus sveikinimus pristatė Tautos Fondo tarybos ir valdybos narė Marija Noreikienė.

Sudaryta mandatų komisija: Janina Pumputienė, Aldona Ka-tinienė, Jadvyga Vytuvienė. Su-daryta nominacijų komisija: dr. Kostas Jurgėla, Petras Ažuolas, Kazys Bačauskas.

1983 metų Tautos Fondo su-važiavimo protokolą, paruoštą I. Banaitienės, perskaitė M. No-reikienė. Jis su nedideliais pa-keitimais priimtas.

Tautos Fondo tarybos pirm. Aleksandras Vakselis priminė veiklos sustiprėjimą, ragino ko-ordinuoti tarybos ir valdybos veiklą.

Tautos Fondo valdybos pirm. Juozas Giedraitis pasidžiaugė, kad pereitais metais priaugo 200 naujų narių ir dabar jau tu-rima 1300 narių. Atstovybių ir įgaliotinių tinklas gerėja, Tautos Fondo vardas populiarėja laisvame pasaulyje ir kasos stovis gerėja. Metinės Vliko-Tau-tos Fondo išlaidos pareikalauja apie 130,000 dol. Be tiesioginės Vliko veiklos Tautos Fondas iš-laiko Vliko informacijos įstaigą Washington, finansuoja Eltą 7 kalbomis, leidžia knygas apie Lietuvą. Aukom telkti išsiųsta apie 11,000 laišku papigintu paštu, mažesnis kiekis pirmą klase. Prel. J. Balkūno įkalbėtas kalbas transliavo 15 lietuviškų radijo programų. Daroma pro-paganda ir per lietuvišką spau-dą ir Eltą, ypač skelbiant au-kotojų sąrašus. Pats valdybos pirmininkas per metus Tautos Fondo reikalais pervažiavo 11,800 mylių automobiliu, parašė daugybę laišku, tvarkant sku-bius reikalus. Rezultatai mato-mi: 1980 m. buvo tik 8 asme-nys, aukoję po 1000 dol. ar dau-giau, o šiemet per pirmus ketu-ris mėnesius tokių aukotojų tu-rėta jau 14. Įteikiami ar siun-tinėjami padėkos diplomai. Daug tautos sulaukiama iš atsto-vybių bei įgaliotinių. Stipriaus-ia atstovybė Kanadoje, kuriai pirmininkauja Antanas Firavi-

čius. Jam talkina 20 atstovybių ar įgaliotinių. Veikia atstovy-bės Anglijoj, Australijoj (Sydney ir Melbourne), Californijoj, Illinoise, Michigan, Floridj (Mia-mi, Juno, Daytona, Sunny Hills, Chipley, St. Petersburg), Detroit, Clevelande, Connecti-cute, Bostone, Nebraskoje. Baig-damas pirmininkas padėkojo vi-siem atstovams, įgaliotiniams, bendradarbiams ir aukotojams.

Tautos Fondo išdėstė Vyt-tautas Kulpa pranešė, kad per 1983 metus pajamų turėta 156,223 dol., išlaidų — 176,366 dol. Pridėjus likutį iš 1982 m., 1983 gruodžio 31 kasoj buvo 123,536 dol. Laisvės Išde per-ėitų metų gale buvo 175,387 dol.

Kontrolės komisija sąskaitybą patvirtino. Mandatų komisija pranešė, kad suvažiavime 35 asmenys dalyvauja asmeniškai, kurių 6 svečiai. Atstovaujamos 8 organizacijos. Pavienio bal-savimo teisę turi 21 asmuo. Su įgaliojimais teisėtų balsų yra 2750.

Po pietų pertraukos jautriai kalbėjo Tautos Fondo Kanados krašto atstovybės pirm. Antanas Firavičius. Jis nusakė sunkų au-ku rinkimo darbą ir silpstan-čias talkininkų jėgas.

Dar kalbėjo vicepirmininkė atstovybių reikalams M. Norei-kienė, o Waterburio vardu — Adolfas Čampė.

Vliko pranešimą padarė val-dybos vicepirm. Liūtas Grinius. Priminė eilę įvykių tarptautinėj plotnėj, kurie buvo palankūs Pa-baltiečiams ir Lietuvai. Ragino nepavargti ir padėti Vlikui ke-liant Lietuvos okupacijos klau-simą Europoj, ypač Lietuvai ne-palankiai nusistatčiusiose val-s-tybėse, kaip Švedijoj ir Olandi-joj. Ateinančiais metais bus 10 metų sukaktis nuo Helsinkio ak-to pasirašymo. Bus proga kelti žmogaus teisių nelaikymą Euro-poj. Pasisakydamas už vieningą veiksmų darbą, vicepirmininkas dėkojo Tautos Fondo aukoto-jam ir darbuotojams.

Po diskusijų dėl pranešimų nominacijų komisija pasiūlė perrinkti tą pačią Tautos Fon-do tarybą ir Revizijos komisiją. Tai ir buvo padaryta. Tik tary-bon kooptuojamas Aleksandras Daunius.

Suvažiavimą 4:30 val. popiet užbaigus, naujai perrinkta Tau-tos Fondo taryba posėdžių kam-

(nukelta į 4 psl.)

Tautos Fondo dešimtojo suvažiavimo dalyviai Kultūros Židiny. I-moje eilėje iš k. sėdi: A. Firavičius, K. Jankūnas, L. Grinius, J. Simutienė, Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, A. Vakselis, prel. J. Balkūnas, dr. P. Vileišis, I. Banaitienė, dr. A. Janačienė. Nuotr. L. Tamošaičio

AUŠRA NAUJOS GADYNĖS TEKA

AUŠROS 100 METŲ
SUKAKČIAI PRISIMINTI

PAULIUS JURKUS

24

Kurortė sustiprinęs sveikatą, tuoj ėmėsi darbo — rašymo. Paskui aplankė savo pamėgtą Prahą, kur uoliai dirbo muzie-jaus bibliotekoje. Vis rinko me-džiagą savo studijai apie liūtus tautosakoje. Sustojo ir Berlyne. Čia nupirko Mokslo Draugijai tais laikais modernų ir brangų fonografo lietuvių liaudies dai-nom užrašyti. Grįžęs į Vilnių, fonografo pademonstravo Moks-lo Draugijos posėdyje.

Tai buvo antroji kelionė į užsienį pasigydyti. Platūs visuo-meniniai rūpesčiai vis nuvar-gindavo dr. J. Basanavičių ir vis jam tekdavo keliauti į už-sienį, konkrečiai į Vokietijos gy-dyklas. Kurortines vietas jis lankė dar 1910, 1911, 1912 ir 1914. Viskas buvo panašiai, kaip ir kitose kelionėse. Pasigy-dęs, sustiprėjęs, tuoj griebdavo si darbo pačiame kurorte — tuo-j ką nors rašė, paskui keliavo į

bibliotekas, archyvus. Lankyda-vo Franzensbadeno ar Karlsba-deno kurortus, paskui užsukda-vo į Dresdeną, Berlyną, Kara-liaučius ir per Tilžę grįždavo į Lietuvą.

Ūkinėse bendrovėse

Basanavičius buvo plačios apimties žmogus. Jis buvo moks-lo vyras, tyrinėjęs Lietuvos pra-eitį, apie ją daug rašęs. Bet drauge jis regėjo ir realų kas-dieninį gyvenimą ir stengėsi atsiliepti į tų dienų poreikius.

Kartą, lankydamas kažkokią pramonės parodą Vokietijoje, jis į savo dienoraštį įrašė žodžius, kad jo Lietuva esanti vargšė, kada ji pasieks aukštesnę kultū-ros būseną.

Jis ir norėjo Lietuvą sukul-tūrinti. Tai ir vertė jį stebėti gyvenimą ir iškelti įvairius rei-ka-lus.

Dr. J. Basanavičius Vilniuje uoliai dalyvavo pramonės bendrovės "Vilijos" įsteigime, 1912 prisidėjo prie "Cemento" fabri-ko ir daug trūšė jo labui.

Kasdieniniai poreikiai skati-no plėsti ir švietimą. Dalyvavo "Ryto" draugijos įkūrimė. Ta draugija rūpinosi pradžios mo-kyklom Vilniaus krašte. Ryto draugija labai ilgai veikė, iš-laikė lietuviškas mokyklas iki antrojo pasaulinio karo, kiek jas leido lenkai.

Saugoja Vilniaus istoriją

1911 Vilniaus miesto admi-nistracija sumanė įvesti kanali-zaciją ir vandentiekį. Miesto inžinieriumi buvo sulenkėjęs vokiečių Schoenfeldas. Jam tik-rai nerūpėjo nei Lietuvos istori-ja, nei Vilniaus senovė. Jis ir padarė tokį projektą, kad ant istorinio Lietuvos sostinės Gedi-mino kalno turėjo būti vandens rezervuaras. Tam reikalui reikė-jo apgrauti ar net visai sugriauti istorinę Gedimino pilį.

Lietuvių Mokslo Draugija bent kelis kartus posėdžiavo ir stengėsi koku nors būdu ap-saugoti Gedimino pilį. Basanavi-čius vienas iš pirmųjų ėmė ko-voti su lenkų pasikėsiniu į lietuvių šventovę. Jis parašė platų memorandumą apie Gedi-mino pilies svarbą Lietuvos isto-rijai. Memorandumą pasiuntė Imperatoriaus Archeologų Kom-isijai, Archeologų draugijai, Archeologų institutui, įvairiems

mokslininkams, kuriems Lietuvos reikalai buvo nesvetimi.

Gedimino pilies apsaugojimo reikalai užsitęsė ilgesnį laiką, tai Lietuvių Mokslo Draugija nutarė Basanavičių siųsti į Petrapilį, kad sostinėje apgintų Gedimino pilį. Be to, reikėjo iš vidaus rei-kalų ministerio gauti leidimą rinkti aukas Lietuvių Namams statyti, taip pat gauti leidimą Lietuvos žemėlapiui išleisti.

Dr. J. Basanavičius Petrapilyje išbuvo 11 dienų. Imperato-riaus Archeologų Komisija pa-žadėjo pasirūpinti, kad miesto valdybai būtų uždrausta ardyti Gedimino pilį ir toje vietoje įrengti vandens rezervuarą.

Akademikais Šachmatovas ir Fortunatovas pažadėjo iš Moks-lo Akademijos sumų Lietuvių Mokslo Draugijai paskirti 500 rublių. Švietimo viceministeris taip pat pažadėjo palaikyti Lie-tuvių Mokslo Draugiją. Geo-grafų draugija užtikrino, kad nebus kliudę išleisti Lietuvos žemėlapi.

Petrapilyje jam daug padėjo prof. E. Volteris, kuris gerai pa-žino sostinės mokslo žmones. Ši Basanavičiaus kelionė į Petrapilį drauge parodė, kad Lietuvių Mokslo Draugija yra rimta įstai-ga ir kad su ja skaitosi Rusi-jos imperijos įvairios įstaigos, jai teikia net paramą.

Netrukus Vilniaus gubernato-rius uždraudė Gedimino pilies kalne statyti vandens rezerva-uarą.

Dėmesys lietuvių parapijom

Vilniuje ir visame Vilniaus krašte nuolat vyko tos pačios grumtynės — gyventojų lenki-nimas per bažnyčią. Vyskupijos administracija vis palaikė lenkų pusę, vis skriaudė lietuvius. Basanavičiaus budri akis stebėjo tuos reikalus, nuolat ir nuolat reagavo. 1911 jis parašė platų memorandumą Vilniaus vys-kupijos valdytojų Michalkevi-čiui, kad jis neskirtų lenkų ku-nigų į lietuviškas parapijas.

Bet lenkai mokėjo veikti ir toli siekti. Jie ir toliau sistemini-gai lenkino kraštą.

Tautos Namai

Jau buvome prisiminę, kad buvo kilusi mintis Vilniuje pa-statyti Tautos Namus. Lietuvių Mokslo Draugijos veikla vis plė-tėsi, didėjo jos biblioteka, mu-ziejus, įvairūs rinkiniai. Ir ne-buvo kur tai draugijai prisi-glausti, plačiai išdėstyti savo mokslinius turtus.

Vilniuje jau vyko kasmetinės lietuvių dailės parodos, lietuviš-ki vaidinimai. Buvo pastatyta ir lietuviška opera.

Tai ir vertė kaip nors įkurti kokį nors kultūrinį centrą isto-rinėje Lietuvos sostinėje Vil-niuj. Tas centras ir buvo pa-vadinintas Tautos Namais. Apie juos spaudoje daug kas tada rašė, kėlė jų būtinumą. Rašė pats dr. J. Basanavičius, rašė ir M. K. Čiurlionis.

Tokių tautos namų jau turė-jo estai ir latviai. Jie buvo pasistatę savo lėšomis. Tai ir ro-dė, kad galima savo lėšomis ir tokius kultūros rūmus įsigyti.

Jau buvo surinkta ir šiek tiek lėšų. Dr. J. Basanavičiaus rū-pesčiu Vilniuje prie vokiečių kapinių buvo nupirkta sklypas — 1600 kvadratinų sieksnių plotas. Čia ir turėjo būti pasta-tyti visų laukti Tautos Namai.

Namam pastatyti reikėjo daug lėšų. Neseniai Amerikoje lankėsi Tumas Vaižgantas ir kun. K. Olšauskas. Abu tada rinko aukas "Saulės" namam pastatyti Kaune. Aukų buvo su-rinkta nemaža. Tai ir paskatino dabar siųsti į Ameriką specialią delegaciją, kad ji ten rinkytų au-kas Tautos Namam statyti.

Į tą delegaciją išrinko patį pirmininką dr. Joną Basanavi-čių ir dr. Martyną Yčą.

Dr. Jonas Basanavičius labai nenorėjo vykti. Jis nuolat skun-dėsi savo sveikata. Dabar ilga kelionė jį dar labiau išvargins. Pagaliau A. Smetonai, kun. J. Žiliui ir dr. M. Yčui pavyko pri-kalbinti, kad jis važiuotų. Basa-navičius šiai misijai buvo labai reikalingas. Jis buvo didžiaus-ias ir įtakingiausias lietuvių veikėjas ir Lietuvių Mokslo Draugijos pirmininkas.

(Bus daugiau)

ŠV. KAZIMIERO MINĖJIMAI

Urugvajuje

Urugvajaus lietuviai šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktį atšventė kovo 4 specialiomis pamaldomis Montevideo katedroje. Mišias Montevideo arkiv. Carlos Parteli koncelebravo su katedros klebonu, jėzuitų provincijolu, jo pavaduotoju, lietuvių, lenkų ir angliškai kalbančių kolonijų kapelionais.

Jaunimas, pasipuošęs tautiniais drabužiais, buvo išsiriškęs prie altoriaus su Urugvajaus, Vatikano ir Lietuvos vėliavomis. Buvo apie dešimt ir lenkų jaunuolių su Lenkijos ir Čenstakavos Marijos vėliavomis.

Lietuviškas giesmes giedojo Vyt. Dorelio vadovaujamas lietuvių choras, pasikeisdamas su vietiniu chor. Pamaldoms pasibaigus, lenkai įsijungė viena savo giesme.

Aukojimo metu vaikai ir jaunimas atnešė Sibiro lietuvių maldaknygę, šv. Kazimiero monografiją, du toms "LKB kronikos".

Arkiv. C. Parteli pasakė gražų pamokslą apie Lietuvos šventąjį, kuris ir šiandien turi didelę reikšmę dabartiniam jaunimui. Po pamaldų arkiv. C. Parteli, apsuptas lietuvių, nusifotografavo ant laiptų prie katedros durų.

Vokietijoje

Šv. Kazimiero 500 metų mirties sukakties minėjimas buvo Bad Woerishofene, kur klebonas yra kun. A. Bunga, balandžio 8. Prie šventės prisidėjo Vokietijos ateitininkai.

Paskaitą skaitė dr. Kęstutis Girmius iš Miuncheno.

Iš vakaro, balandžio 7, vakarines mišias koncelebravo vysk. A. Deksnys, prel. L. Tulaba, kun. A. Bunga, kun. A. Bernatonis ir kun. V. Šarka, kuris pasakė pamokslą.

Ateitininkų žodį davė Virgilijus Jocy, Markus Lipas, Laima Sruoginytė ir Darius Sužiedėlis. Vakare moksleivių globėja M.

Gegužės tryliktoji

(atkelta iš 3 psl.)

mum nugalėti grėsmę blogio, kuris šiandien yra taip giliai įsiškrėbęs į žmonių širdis, ir tas skaudžias pasekmes, kurios jau dabar slegia pasaulį ir graso užkirsti jam kelią į šviesesnę ateitį.

Nuo bado ir karo (visi atsako) apsaugok mus!

Nuo branduolinio karo, nuo neapsakomo sunaikinimo, nuo bet kokio karo apsaugok mus!

Nuo nuodėmių prieš žmogaus gyvybę pačioj jos užuomazgų apsaugok mus!

Nuo neapykantos ir pasikėsinimo į Dievo vaikų asmens orumą apsaugok mus!

Nuo visuomeninio, tautinio ir tarptautinio gyvenimo teisių pažeidimo apsaugok mus!

Nuo pasikėsinimo paminti po kojomis Dievo įstatymus apsaugok mus!

Nuo grėsmės sunaikinti žmonių širdyse paties Dievo tiesą apsaugok mus!

Nuo nepajėgumo atskirti gera nuo bloga apsaugok mus!

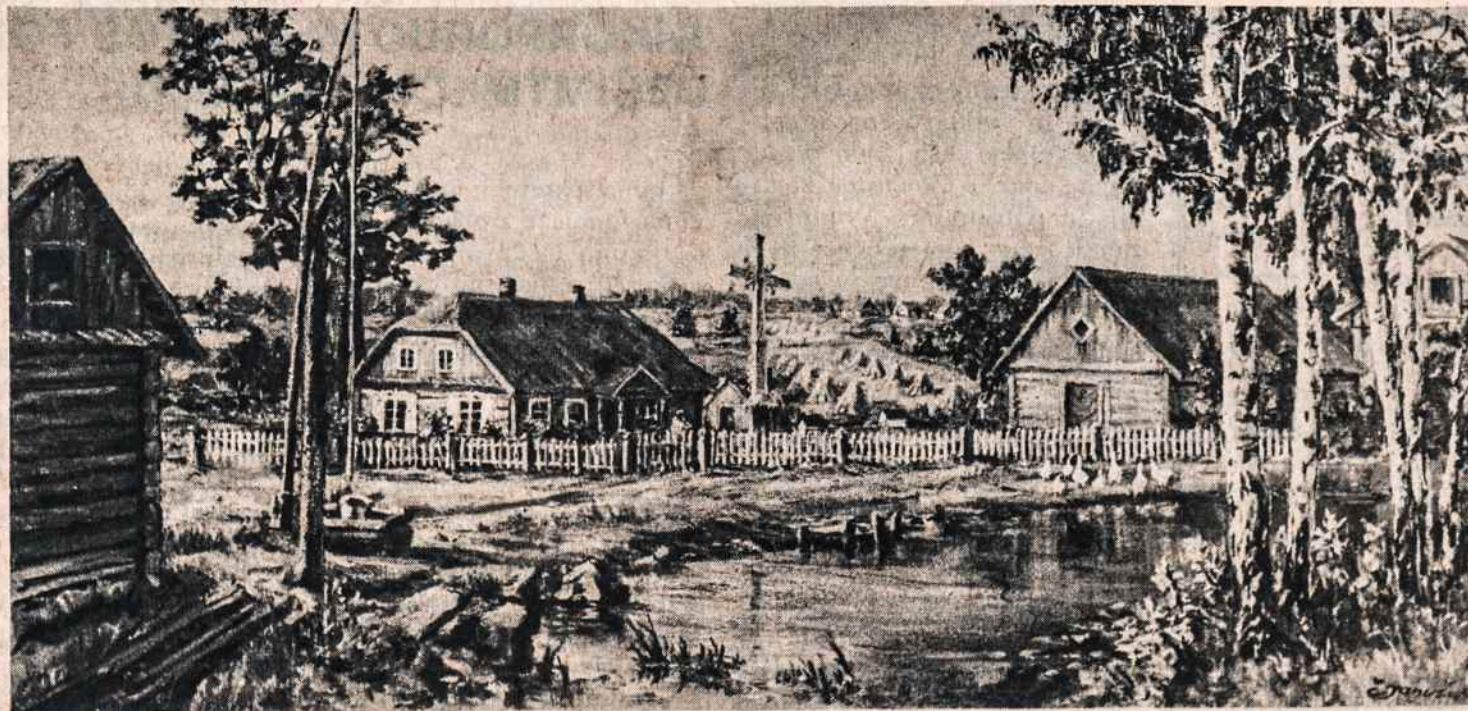
Nuo nuodėmių prieš Šventąją Dvasią apsaugok mus!

Primk, brangioji mūsų Viešpaties Jėzaus Kristaus Motina, šį mūsų šauksmą, kupiną neišsakomos atskirų asmenų ir ištisų bendrių kančios.

Padėk mums Šventosios Dvasios galia nugalėti nuodėmę — pavienių žmonių ir "pasaulio nuodėmę" visose jos apraiškose.

Tepasireiškia dar kartą pasaulio istorijoje išganomoji Atpirkimo jėga — gailėstingosios Meilės jėga! Tegu ji užkerta kelią blogiui! Tegu perkeičia sąžines! Tegu tavo Nekalčiausioji Širdis visus užlieja dieviškosios vilties šviesa! Amen.

Prel. V. Balčiūnas

Kun. Antano Račkausko tėviškė Žemaitijoje, prie Platelių, Medininkų kaime. Paveikslą nutapė dail. Česlovas Janušas. Nuotr. L. Tamošaitis

DAYTONA BEACH, FLA.

Lietuvių veikloj

Minint Lietuvos nepriklausomybės šventę, Daytona ir apylinkių lietuvių klubo nariai turėjo puikią progą išgirsti Bernardo Brazdžionio poemą "Vaidila Valiūnas". Poemos atlikime dalyvavo Kazimieras Barūnas, Dalila Mackialienė, Jadvyga Barūnienė, Juozė Daugėlienė, A. Ilekis, A. Jugutienė, G. Lapėnas, A. Kašuba, A. Kašubienė, J. Sodaitis ir S. Sukarevičienė.

Dainas harmonizavo muz. Antanas Skridulis. Jo sukurtų dainų melodija atitiko poemos turinui ir jos nuotaikai. Pati poema vaizduoja Lietuvos praeitį, jos dabarties gyvenimo sąlygas, persunkta patriotizmu,

Smitienė pasveikino davusius žodį, taip pat sveikino prel. L. Tulabą, kun. A. Bunga, Studentų ateitininkų pirm. Arūnas Pėmkus iš JAV ir V. Natkevičius.

Paskaitą apie šv. Kazimierą skaitė V. Bartusevičius. Mokyt. Daiva Markelytė paruošė meninę programą ir pati padėklavo Putino baladę apie Eglę ir Žilviną. Buvo suvaidintas K. Ostrausko "Lozorius".

Sekmadienį Šv. Ulricho bažnyčia buvo pilna vokiečių ir lietuvių. Vysk. J. Stimpfle balandžio 8 aukojimo koncelebracines mišias su vysk. A. Deksnium, prel. L. Tulaba, prel. P. Jatučiu, kun. J. Petrošium, kun. K. Senkum ir keliais vokiečiais kunigais. Giedojo 50 asmenų choras.

Vysk. J. Stimpfle pasakė pamokslą apie šv. Kazimierą ir Lietuvą.

TAUTOS FONDO SUKAKTIS

(atkelta iš 3 psl.)

bary susirinko pirmam posėdžiui.

Vakare tose pačiose Kultūros Židinio patalpose, kurios buvo specialiai dekoruotos rašytojo, dailininko ir redaktoriaus Pauliaus Jurkaus, vyko banketas. Programai vadovavo Juozas Giedraitis. Po Tėv. Leonardo Andrieka, OFM, invokacijos, vakarienei įpusėjus, sveikino Vliko valdybos vicepirm. Liūtas Grinius. Savo eilėraščių padėklavo A. Firavičius. Lietuvos gen. konsulas A. Simutis priminė Pabaltiečių konsulų padėtį ir pastangas. Prel. J. Balkūnas, išbuvęs Tautos Fondo pirmininku 22 metus, suglaustai nusakė įvairias pastangas, puoselėjant Tautos Fondo idėją plačiame pasaulyje. Aktorius Vitalis Žukauskas visus labai maloniai nuteikė, apibūdindamas įvairius požiūrius į politines aktualijas ir muzikos pasaulį. Vliko vicepirm. L. Grinius su Tautos Fondo valdybos finansų sekretore Aldona Katiniene Juozui Giedraičiui už nuopelnus ir aukas įteikė specialų padėkos diplomą, kurį išleido Tautos Fondo St. Peterburgo atstovybė, o nupiešė dail. J. Juodis.

Kornelijus Bučmys

didvyriška drąsa ir laisvės ilgesiu.

Kazimieras Barūnas Vaidilos Valiūno rolę puikiai įsijautė į poemos žodžių mintį ir pajėgė klausytojų širdyse sukelti Lietuvos vargo ir kančios vaizdus.

Poemos pastatymą režisavo Dalila Mackialienė. Ji atliko ir pasakotojos rolę. D. Mackialienės pastangos davė geriausius rezultatus.

-o-

Daytono ir apylinkių lietuvių klubo metinis susirinkimas vyko kovo 3. Buvo renkama nauja valdyba. Išrinktieji pareigomis pasiskirstė taip: pirm. Dalila Mackialienė, vicepirm. Juozė Krištolaitytė-Daugėlienė, sekr. Jonas Šileikis, parengimų vadovas Alfonsas Bacevičius, nariai Ona Žolynienė ir Alfonsas Ilekis.

Klubas yra labai veiklus ir gali didžiulius turėdamas savo tarpe visuomenės veikėjų, kultūrinių, dailininkų, žurnalistų. Turime ir savo lietuvių kunigą — dr. Kazimierą Ruibį.

Daytona Beach, Fla., buvo suvaidintas Bern. Brazdžionio "Vaidila Valiūnas". Iš k. muzikas Antanas Skridulis, solistė Juozė Krištolaitytė-Daugėlienė, Amalija Jagutienė, Jadvyga Barūnienė, Alfonsas Ilekis, Juozas Sodaitis, Gediminas Lapėnas, Antanas Kašuba, režisierė Dalila Mackialienė, Angelė Kašubienė, dr. Serafina Sukarevičienė ir Kazimieras Barūnas. Nuotr. J. Daugėlos

Praeitais metais iš Chicagos atsikėlė muz. Antanas Skridulis ir tuoj pradėjo organizuoti chorą. Choras nėra gausus, bet turtingas gerais balsais.

Pradedant kovo mėn. kun. K. Ruibio dėka lietuviai turės lietu-

viškas pamaldas Prince of Peace bažnyčioj.

Klubo veikla duoda impulsą naujom idėjom. Tarpiai suriša narius draugiškais ryšiais.

S.S.

NAUJAI NUTEISTIEJI LATVIAI

Vakaruose tik dabar buvo sužinota apie dviem latviams žmogaus teisių gynėjam sovietinio teismo Rygoj gruodžio pradžioj paskirtų bausmių didumą.

Nuteistieji yra 51-erių metų amžiaus Gunars Astra ir 56-erių metų amžiaus Gunars Freimanis. Astra buvo nuteistas septyneriems metams, o Freimanis — penkeriems metams laisvės atėmimo. Be to, abu latviai, žmogaus teisių gynėjai, buvo nuteisti penkeriems metams tremties. Jie abu teisiami už tariamą antisovietinę propagandą ir agitaciją.

Spaudos agentūros pažymi, jog Gunars Astra buvo taip pat apkaltintas tuo, kad savo bute turėjo kelis egzempliorius garsojo George Orwell romano

"1984-ieji metai" ir tremty gyvenančio latvio rašytojo Eglitis romaną "Penkios dienos". Už tai jam buvo paskirta didesnė bausmė.

Abu latviai už žmogaus teisių gynybą jau praeity yra atlikę sunkias kalėjimo bausmes.

— Hartford, Conn., LB apylinkės valdybos organizuojamas autobusas į VII tautinių šokių šventę išvyks birželio 29 rytą ir grįš liepos 2 vakarą. Norintiems Clevelande bus parūpintos nakvynės ir bilietai į šokių šventę ir banketą. Registruotis reikia iki birželio 18. Dėl informacijų kreipiamasi į Danutę Grajauskienę. Tel. 658-6452. Adresas: 19 Tim Clark Cir., Simsbury, Conn. 06070.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

JONIŠKĖLIO APSKRITIES PARTIZANŲ ATSIMINIMAI. Rinkinį sudarė ir išleido Petras Gudelis. Čikaga, 1983. Spaudė M. Morkūno spaustuvė. 400 egz. Iliustruota nuotraukomis. 376 psl. Kaina 11 dol. Gaunama ir Darbininko administracijoje.

Autorius, atsargos majoras, mums pažįstamas iš anksčiau išleistų jo trijų knygų: "Bolševikų valdžios atsiradimas Lietuvoje 1918-1919 metais, jų pačių dokumentų šviesoje" (1972) ir "Joniskėlio apskrities partizanai" (I dalis — 1975, II — 1979).

Šios, ketvirtosios, knygos prarmėje autorius pasisako:

"Šiuo rinkiniu vykdau savo seną pažadą išleisti vienoje knygoje Joniskėlio apskrities partizanų atsiminimus, kaip jie pasirodė spaudoje nepriklausomos Lietuvos laikais.

Ypatingas dėmesys buvo kreipiamas į tai, kad surenkant tekstą, arba jį koreguojant, nebūtų įnešta jokių iškreipimų, bet išlaikyta anuometinė kalba ir rašyba.

Kadangi tie rašiniai buvo labai skirtingi savo forma, tai lengva buvo juos sugrupuoti ir suderinti. Teko pavartoti sutartinis ženklus, kuriuos dabar paaškinu, nes jie daro knygą skirtingą nuo paprastos grožinės literatūros leidinių pasiskaitymui. Jos paskirtis yra užfiksuoti, užšaldyti istorijai Lietuvos kūrmosi laikų įvykius, kaip juos pergyveno patys dalyviai — atsiminimų autoriai. Ji nėra joks literatūrinis veiklas."

Be kitų dalykų, autorius atskleidžia ir sunkumus šią knygą ruošiant:

"Partizanuose praleidau nepilnus 1919 m., o skaitant nuo 1966 metų, kai pradėjau rankioti laisvajame pasaulyje randamus senus partizanų raštus iki pavidimo šią knygą spausdinti (1982) p. Morkūnui, praleidau ištisus 16 metų."

Tai vertinga atsiminimų knyga. Verginga ne tik dabartinėms, bet ir būsimoms lietuvių kartoms.

Vyskupas Vincentas Brizgys — ŽMOGUS REALIAME GYVENIME. Chicago 1984. Spausdino Draugo spaustuvė. 320 psl.

Autoriaus vardas lietuvių raštijoje dažnai užtinkamas. Jo žodis daug reiškia religingam lietuviui. Ne kitaip yra ir su šia knyga. Štai jos turinys:

Žmogus ir jo vertė, Žmogaus misija, Žmogaus laisvė, Žmogus ir religija arba religingumas, Žmogus ir dorovė, Krikščionybė ir mes joje, Pasauliečių dalyvavimas Bažnyčios misijoje, Kai kurie reiškiniai mūsų laiko Katalikų Bažnyčioje, ko bijoti ir ko nebijoti. Žodis apie jaunystę, Žmogus ir jo tauta, Religijos vieta valstybėje, Valstybės ir Bažnyčios santykių klausimas, Valstybės santvarka ir demokratija, Paskutinis klausimas.

Knyga pradeda rašiniu "Žmogus ir jo vertė". Jame sakoma:

"Pagrįstai kartais stebimės žmogaus sugebėjimais, kokie jie yra dideli. Pagrįstai tačiau kartais ir nusimename, kaip mažai pajėgiame. Tiek jau daug metų žmogus žemėje gyveno — milijonus, kad nėra jokios vilties tą metų skaičių tiksliai susėkti. Per tą laiką žmogus daug ką supratė iš gamtos aplink save, suvokė nors šiek tiek matomos ir vis dar neišmatuotos ir nesuprastos medžiaginės visatos sąrangą. Pasigelbėdamas jau surinktomis iki šiol žiniomis, laikui bėgant žmogus supras pasaulį vis daugiau ir daugiau. Šiandien tačiau dar sunku spėlioti, ar žmogus kada nors pilnai supras, kas ir koks yra pasaulis."

Pasikeitus adresui, malonėkit tuoj pranešti administracijai. Pridėkite taip pat ir senąjį adresą.

SOL. ALGIO GRIGO vadovaujama kelionių agentūra G. T. INTERNATIONAL, INC. praneša, kad spalio 4 dieną, 1984 prasideda įdomi 16 dienų išvyka į Europą. Maršrute: New York'as, Helsinki, Leningradas, VILNIUS, Maskva; Helsinki, New York'as.

11 DIENŲ LIETUVOJE (spalio 6 iki 16)

Labai ribotas vietų skaičius! Tolimesnėm informacijom prašom kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC. 6240 So. Kedzie Ave., Suite #3 arba P. O. Box 29163, Chicago, Ill. 60629

TELEFONAI: (312) 471-1700 arba 471-1702

PILNA KAINA IŠ:	NEW YORK	CHICAGO	TORONTO
	\$1,540.00	\$1,720.00	\$1,690.00

(Miegant dviem kambarių), įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius, maistą, operos, teatro, arba baletu bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų!

Šiai kelionei vadovaus ir pats lydės sol. ALGIS GRIGAS

Skrendame erdviais FINNAIR lėktuvais.

LB VEIKLA CONNECTICUT APYGARDOJE

Waterburio lietuvių klubo salėje balandžio 8 buvo suauktas metinis LB Connecticut apygardos suvažiavimas. Dalyvavo apyg. valdybos ir visų 8 apylinkių valdybų atstovai bei keli LB tarybos nariai. Iš viso 44 asmenys.

Suvažiavimą atidarė Waterburio apyl. pirm. V. Vaitkus. Tolimesnį vadovavimą perdavė apyg. pirm. A. Lipčienė. Šios pakviestas kun. P. Sabulis sukalbėjo pradžios maldą. Praėjusių metų suvažiavimo protokolą perskaitė J. Kazlauskas. Protokolas priimtas.

Apygardos vald. veiklos pranešimą padarė pirm. A. Lipčienė. Svarbesnieji veiklos darbai: 1. Apyg. vald. pirmininkė, kai kurie nariai bei apylinkių valdybų kai kurie pirmininkai ir nariai buvo vyriausiojo darbo komiteto, ruošusio šv. Kazimiero 500 metų jubiliejų Hartforde, vadovai, o visos apylinkės talkino. Su Connecticut valstijos lietuvių ir jų organizacijų parama jubiliejus suruoštas ir atšvęstas didingai. 2. Apyg. vadovybė rėmė ir ragino apylinkes remti visus lietuviškus reikalus. Apyg. valdyba iš savo iždo skyrė: PasaulioLietuvių Dienoms Chicagoje — 100 dol., Lietuviškai katedrai steigti — 100 dol., Lietuvos atstovybės Washingtono miestui — 50 dol., po 25 dol. „Pasaulio Lietuviui“ stiprinti ir šv. Kazimiero minėjimui ruošti, 3. Pirmininkė ir apygardoje išrinkti LB tarybos nariai bei atstovai Pasaulio Lietuvių Dienose dalyvavo ir aktyviai reiškėsi jiems skirtoje veikloje. 4. Apyg. vadovybei kai kada teko koordinuoti apylinkių veiklą, kartais ir prie tos veiklos prisidedant, ypač ruošiant minėjimus, kaip pvz.: Maironio, „Ausros“ ir kit.

Apyg. vald. išdinininkas J. Šaulys pranešė kasos stovį. Per metus būta 672 dol. pajamų ir 484 dol. išlaidų, kasoje likę 188 dol. Apylinkės su apygarda atsisakaito gerai. Kontrolės komisijos pirm. J. Petuška kontrolės aktu patvirtino išdinininko pateiktą apyskaitą ir pagyrė apygardos valdybos veiklą.

Apylinkių pirmininkai ir atstovai perskaitė suglaustus pra-

nešimus apie apylinkių veiklą: Bridgeporto — V. Barius, Hartfordo — A. Dzikas, New Haveno — Šaulienė, New Britaino — R. Butrimas, New Londono — A. Lipčienė (igaliota apyl. pirmininko), Putnamo — dr. J. Kriaučiūnas, Stamfordo — G. Žemaitaitis ir Waterburio — V. Vaitkus. Iš pranešimų paaiškėjo, kad gausiausia nariais yra Waterburio apylinkė, po to — Hartfordo, ir kitos mažesnės, bet visos veiklios.

Visoje apygardoje yra tik per 600 aktyvių narių. Į minėjimus ir parengimus, ypač Vasario 16-tąją, atvyksta ir neaktyvieji. Vien šiemet visom trim Lietuvos laisvinimo organizacijom suaukota daugiau kaip 11,200 dol. Kitos lietuviškos organizacijos ir reikalai taip pat paremti nemažomis sumomis, neskaitant tiesioginių asmeninių aukų tiem reikalams.

Kelios apylinkės, ypač Waterburio ir Hartfordo, yra pajėgios suruošti kultūrinius, meninius ir pramoginius renginius, net išsikviečiant menininkus ar jų grupes programai atlikti. Hartfordo ir New Haveno apylinkėse veikia tautinių šokių grupės, ypač veikli ir plačiai žinoma yra pirmoji „Berželio“ vardu. Hartforde nuo seno veikia lituanistinė seštheadieninė mokykla, kur atvežami vaikai ir iš apylinkių, o Stamfordo apyl. vaikai vežiojami į New Yorko esančią mokyklą. Hartfordo, Waterburio, Putnamo ir kai kurios kitos apylinkės kasmet suruošia lietuviškos tautodailės parodėles lietuviams ir amerikiečiams. Hartforde, New Havene, Waterburyje, New Britaine remiami lietuviškų parapijų chorai. Visose apylinkėse parašyta daugybė laiškų ir rezoliucijų Amerikos valdžios pareigūnams, prašant kelti Lietuvos bylą, smerkti persekiojimus Lietuvoje, padėti persekiojamiems, išleisti Dariaus-Girėno pašto ženklą, sustabdyti OSI rėmimąsi sovietų KGB pateiktais dokumentais ir kit.

Viešai padėkota dr. P. Vileišiui, kad jis pasirūpino sudaryti lietuvių delegaciją pas valstybės gubernatorių W. O'Neill Vasario 16-tosios progą. Gubernatorius kasmet skelbia valstijoje Lietuvių dieną ir pasirašo lietuviams palankią proklamaciją.

Svarstant einamus reikalus, apylinkės buvo skatinamos: 1. Ruošti, kiek tai galima, genocidinio lietuvių trėmimo, vykusio 1941 birželio 14-15, minėjimus, sudominant tuo ir amerikiečių media, 2. Fimansiškai remti apylinkių tautinių šokių grupes ir jų vykimą į Clevelandą šokių šventėn, taip pat remti šokių šventę finansiskai ir dalyvavimu, 3. Dalyvauti šv. Kazimiero minėjime Toronte šį rudenį. 4. Numatyti kandidatus į ateinančiais metais renkama apygardos valdybą ir LB tarybą. 5. Pranešti bent apygardai apylinkių valdybos narių pasikeitimus, jų adresus ir telefonus. 6. Pranešti apygardai apylinkėse numatomus ruošti renginius ir jų datas, kad būtų galima išvengti supuolimų ir kiekviename galėtų apsilankyti daugiau lietuvių.

Iškeltas reikalas genocidinių trėmimų minėjimus ruošti kartu su latviais ir estais, nes tai būtų galima padaryti platesniu mastu ir tuo atkreipti amerikiečių dėmesį. Tuo reikalu bus bandoma susisiekti su kitais pabaltiečiais.

Connecticut universitetas, kuriame veikia lietuvių kalbos kursai, globojami prof. T. Venslovos, kursų vedant L. Šimanskytei, prašo lietuvių paramos, tiek finansinės, tiek kursantais. Ligi šiol paramą teikė Waterburio apylinkė, apygarda ir atskiri asmenys. P. Zapkus apsiėmė sužinoti, kokios paramos universitetas nori, kad tie kursai būtų tęsiami.

Papildyti apyg. iždą apygardos vadovybė sutiko tirti galimybes ruošti iškylą kurioje nors gau-

Los Angeles LB Spindulio choras dainuoja John Marshall salėje, kai ten buvo minima Lietuvos nepriklausomybės šventė. Dabar choras rengiasi dainų ir šokių festivaliui, kuris bus birželio 10. Kairėje solistas A. Polikaitis, dešinėje choro dirigentė Ona Razutienė.

Nuotr. L. Kanto

LOS ANGELES, CALIF.

Šv. Kazimiero lietuvių parapija šv. Kazimiero minėjimo progą, norėdama amerikiečius pamaldų lankytojus supažindinti su šv. Kazimieru ir jo gyvenimu, paskleidė jų tarpe 1000 egzempliorių Pilypo Skabeikio angliškai parašytos brošiūros apie šv. Kazimierą ir 1000 šv. Kazimiero paveikslėlių.

Gavėnios rekolekcijos baigtos Verbu sekmadienio koncertu, kurį atliko Halpin šeimos 14 asmenų choras ir solistai: Antanas Pavasaris, Rimtautas Dabšys ir Antanas Polikaitis. Palyda — muz. Aloyzo Jurgučio. Velykų dieną parapijos choras, vadovaujamas muz. Br. Budriūno, giedodavo giesmes lietuviškai ir lotyniškai. Pamokslą pasakė kun. V. Bagdanavičius, MIC.

sesnėje lietuviams apylinkėje, nes reikia lėšų išlaidoms ir lietuviškų reikalų paramai.

Apylinkės prašomos skubiai pranešti A. Dzikiui, Hartforde, apie asmenis, norinčius vyksti ekskursijos autobusais į šokių šventę Clevelande, nes reikia nedelsiant užsakyti reikiamą autobusų skaičių. Taip pat pasiūlyta, bent apylinkių vadovybėm, parašyti padėkos laiškus popiežiui ir Hartfordo arkivyskupui už aktyvų dalyvavimą šv. Kazimiero jubiliejui ir Lietuvos bei lietuvių reikalų kėlimą. Viena kita apylinkė jau tai padarė.

Susirinkimas baigtas visų sugiedotu Lietuvos himnu. Pats susirinkimas buvo darnus.

J. Kr.

Parapiečiai suaukojo per 14,000 dol.

Vaukučių pirmoji komunija Šv. Kazimiero parapijoje bus gegužės 13. Komuniją per 9:30 val. mišias priims parapijos mokyklos vaikučiai, o per 10:30 val. mišias priims šeštadieninės mokyklos lankytojai.

Inž. Juozas ir Elena Truškauskai, nuo 1949 gyvenę Los Angeles mieste ir besireiškia keliose lietuviškosiose organizacijose bei visuomeniniame gyvenime, balandžio 28 artimųjų tarpe atšventė vedybinio gyvenimo 60-tąją sukaktį. Sukaktuvininkai, nors ir silpnės sėveikos, lanko Šv. Kazimiero bažnyčią, globojami dukros Elenos ir žento Igno Bandžiulio.

Maralin Niska, Metropolitan ir kitų operų solistė, smuikinininkas William Mullen ir operų solistas Algis Grigas, akomponuojant muz. Alvydai Vasaičiui, atliks meninę programą Šv. Kazimiero parapijos salėje, kai ten gegužės 20 Alei Rūtai bus įteikiama Draugo dienraščio romano premija.

Abiturientų balius rengiamas birželio 2 Šv. Kazimiero parapijos salėje.

Lietuvių diena, jau 31 kartą rengiama Šv. Kazimiero lietuvių parapijos, vyks birželio 17. Ji skiriama šv. Kazimiero garbei. Koncertinę programą atliks solistai Algirdas Brazis ir Marytė Bizinkauskaitė. Taip pat dalyvaus pianistė Raimonda Apeikytė. Vyks ir tradicinė dailės paroda. Įvykis bus filmuojamas televizijos ir tą patį vakarą bus transliuojama per 46 kanalą.

LB Santa Monica apylinkė gegužės 27 A. Trečiokienės sodyboje rengia gegužinę. Pelnas skiriamas „Spindulio“ ansambliui, vykstančiam į tautinių šokių šventę Clevelande.

Spindulys, Los Angeles LB tautinių šokių ansamblis, suorganizuotas 1949 mokytojos Onos Razutienės Šv. Kazimiero lituanistinėje mokykloje, įkurtoje klebono prel. J. Kučingio, šiais metais birželio 10, sekmadienį, 4 val. popiet puikioj Hollywood Palladium salėje atžymės veiklos 35 metų sukaktį didžiule dainų ir tautinių šokių švente. Šventės dalyvaus per 150 Spindulio dalyvių, San Francisco grupė „Vakarių vaikai“, estų ir latvių tautinių šokių grupės — iš viso per 200 jaunuolių. Visuomenė kviečiama dalyvauti, pasigėrėti ir paremti savo jaunimą. Pelnas skiriamas mažinti kelionės išlaidoms į tautinių šokių šventę Clevelande. Spindulio ansambliui vadovauja Ona Razutienė ir Danguolė Razutytė-Varnienė. — L.Ž.K.

ŽEM. KALVARIJA — VARDUVA

Žemaičių Kalvarijoje, kuri dabar vadinama Varduva, kovo 11 mirė Domininkas Grigaliauskas, buvęs ilgametis tos parapijos zakristijonas. Velionis buvo 92 metų. Į Žem. Kalvariją iš Plungės buvo atsikėlęs apie 1925 metus. Jo namuose kurį laiką buvo pašto agentūra. Vėliau įsigijo namus ir turėjo didoką krautuvę. Liko žmona Kleopatra, plungiškė, dvi dukros, Genė ir Stasė, abi seniai išteėjusios ir gyvena Kaune. Amerikoje, New Yorke, liko giminaitis Jonas Mikalauskas, kuriam K. Grigaliauskienė yra teta.

— Popiežius Jonas Paulius II trumpus vėlykinius sveikinimus išreiškė 45 kalbomis, tarp kurių ir lietuviškai: Velykų palaimos ir vilties Kristuje!

— Dr. Juozas Sungaila, besirūpindamas vasaros pabaigoj Toronte įvykstančiu lietuvių religiniu kongresu ir jo metu (rugsėjo 1-2) kazimierinės Dariaus Lapinsko operos „Dux Magnus“ premjeriniais spektakliais, kalbėjo visą Kanadą apimančiame CBC radijo tinkle. Interview forma buvo nušviesta šv. Kazimiero reikšmė lietuvių tautai, kazimierinės operos kūrybinis poelkis.

— „Vaiva“, vokalinis Chicago lietuvių vienetas, minėdamas veiklos dešimties metų sukaktį, gegužės 19 Chicago's Jaunimo Centre stato linksmą vaizdelį „Virš vaivorykštės“.

— Tomo Kijausko keramikos darbų paroda įvyks gegužės 19-20 Clevelando Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje. Rengia vyr. skaučių židyns.

— Dzūkų draugijos veiklos 15 metų sukakties minėjimas įvyks gegužės 20 Chicago's Jaunimo Centro mažojoje salėje.

— Philadelphia, Pa., gegužės 20 įvyks Romo Kalantos susidėginimo 12 metų sukakties minėjimas. Prasidės su procesija ir mišiomis 10:30 val. ryto Šv. Andriejaus bažnyčioje (19th & Wallace Strs.). Parapijos salėje pritaikyta kalbą pasakys visuomenininkas ir literatas inž. Vytautas Volertas. Meninę dalį atliks Baltimorės kvartetas „Aidai“, vad. Marijos Tallat-Kelpšienės Krasauskienės. Pradžią su priešpiečiais salėje tuoj po lietuviškų mišių, apie 12 val. L.M. Federacijos Philadelphia's klubo valdyba kviečia visuomenę dalyvauti.

— Solistės Aldonos Stempuzienės koncertą gegužės 21 rengia St. Petersburg, Fla., Alto skyrius.

— Vokietijos lietuvių tarpe veikia šeši Lietuvių Moterų Federacijos skyriai. Hamburgo klubas jau paminėjo savo veiklos 20 metų sukaktį. Šią vasarą rengiamas moterų suvažiavimas.

— Domininkas Slivynas, 92 metų amžiaus, mirė kovo 20 Boca Raton, Fla. Kadaise jis buvo didžiulės vasarvietės Blue Water Manor prie George ežero savininkas. Vasarvietėje yra atostogavę nemaža lietuvių. Liko žmona, dukra Šukienė ir antinė Daina Šukytė.

— Ateitininkų atostogos pas lietuvių pranciškonus Kennebunkpore, Maine, bus rugpjūčio 11-18. Ši savaitė prasidės žavingu solistės Ginos Čapkauskienės koncertu ir užsibaigs įdomia ir aktualia Gintės Damuzytės paskaita apie lietuvių kovos už žmogaus teises atspindį vakarų pasaulio dėmesį. Kambariai užsisakomi adresu: Guest House, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Me. 04046. Rašant pažymėtina, kad norima dalyvauti ateitininkų savaitėje.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Muleris, Wilkes-Barre, Pa., J. R. Pakalnis, Grand Rapids, Mich. Vietoj mirusios motinos A. Grabauskienės, Cliffside Park, N.J., Darbininką perėmė sūnus J. Grabauskas, Lewistown, Pa. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metams tik 12 dol. Atnaujinant — višiem 15 dol.

BALTIC DELIGHT TOURS — 1984

TRUMPESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 2 NAKTYS TALINE, 2 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 10 NAKČIŲ IR 11 DIENŲ.

KELIONĖS NR.	IŠVYKSTA	GRĮŽTA	KAINA IŠ NEW YORKO ARBA MONTREALIO
401	Gegužės 30	Birželio 9	\$ 1394
402	Birželio 13	Birželio 23	\$ 1566
403	Birželio 27	Liepos 7	\$ 1566
404	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 18	\$ 1566
405	Gruodžio 26	Sausio 5	\$ 1175

ILGESNĖS KELIONĖS — 5 NAKTYS VILNIUJ, 3 NAKTYS RYGOJ, 2 NAKTYS TALINE, 3 NAKTYS HELSINKY. IŠ VISO 11 NAKČIŲ IR 15 DIENŲ

KELIONĖS NR.	IŠVYKSTA	GRĮŽTA	KAINA IŠ NEW YORKO ARBA MONTREALIO
410	Gegužės 30	Birželio 13	\$ 1538
411	Birželio 13	Birželio 27	\$ 1710
412	Birželio 27	Liepos 11	\$ 1710
413	Rugpjūčio 8	Rugpjūčio 22	\$ 1710

Į kainą įskaitoma kelionė Finnair lėktuvu, trys valgiai Pabaltijo kraštuose, kelionė MS George OTS laivu iš Helsinkio į Taliną ir atgal, sutikimo vakarienė Helsinky ir pusryčiai, Pabaltijo kraštuose kasdien dvi apžiūrėjimo ekskursijos, įskaitant Kauną ir Trakus. Keleiviai nakvos Helsinky Tomi, Taline Viru, Rygoj Latvija ir Vilniuj Lietuva viešbučiuose. Išvykimas iš JAV vakarinio pakraščio pagal asmenišką susitarimą.

Dėl informacijų kreiptis į Stephanie Horton. Tel. 212 683-9500

UNION TOURS, INC. 6 East 36 Street, New York, N.Y. 10016

SOVIETŲ VERGŲ VAISIAI

Sovietų Sąjunga eksportuoja į užsienio kraštus priverčiamųjų darbų lageriuose kalinamų belaisvių gaminamas prekes. Tai pažymi įtakingas amerikiečių dienraštis „The Wall Street Journal“, remdamasis iš patikimų šaltinių gautomis informacijomis.

Sovietinių belaisvių eksportui gaminamos prekės yra įvairiausio pobūdžio — baldai, kristolo dirbiniai, dalys foto aparatams ir t.t. Pagal turimas informacijas, nemažiau dviejų milijonų politinių belaisvių dirba Sovietų Sąjungos priverčiamųjų darbų stovyklose — jie tiesia kelius, kerta miškus, yra siunčiami darbam į šachtas be jokio atlyginimo ir dirbdami žiauriausiose sąlygose.

Nežmoniškas darbo sąlygas sovietų priverčiamųjų darbų lageriuose neseniai iškėlė politinis belaisvis Anatolij Marchenko sovietų generaliniam prokurorui pasiųstame profesto laiške.

— Clevelande, Ohio, grupė iniciatorių balandžio 14 nutarė steigti kredito kooperatyvą „Taupa“, kuris aptarnautų Clevelando ir apylinkių lietuvius. Patvirtinta pirmoji valdyba: dr. V. Maurutis, V.A. Staškus, B. Steponis, G.A. Taoras, V. Urbaitis. Kredito komitetas: R. Hallas, D. Ramonienė, V. Snarskis. Revizijos komisija: R. Belzinskis, A. Juodikis, J. Kazlauskas.

1984 KELIONĖS Į LIETUVĄ

10-18 DIENŲ KELIONĖS, ĮSKAITANT 11 DIENŲ LIETUVOJE

18 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA
 #710 B: Ilepso 10-27 \$1,999
 #814 B: rugpjūčio 14-31 \$1,999
 11 dienų Lietuvoje, 2 Maskvoj, 2 Leningrade, 2 Helsinky
 FINNAIR via JFK

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA IR VOKIETIJA
 #612 B: birželio 12-28 \$1,899
 #918 B: rugsėjo 18 - spalio 4 \$1,829
 6 dienos Vilniuj, 4 Rygoj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte
 LUFTHANSA via JFK & Boston

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR ITALIJA
 #520: gegužės 20 - birželio 1 \$1,699
 5 dienos Vilniuj, 5 Romoj, 2 Maskvoj
 ALITALIA via JFK

12 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA IR VOKIETIJA
 #612A: birželio 12-23 \$1,649
 #710: Ilepso 10-21 \$1,649
 #807: rugpjūčio 7-18 \$1,649
 #918A: rugsėjo 18 - 29 \$1,489
 6 dienos Vilniuj, 3 Varšuvoj, 1 Frankfurte
 LUFTHANSA via JFK & Boston
 OBERAMMERGAU IR MIUNCHENAS (penkių dienų
 ekstra kelionė) — \$439

12 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA
 #604: birželio 4-15 \$1,639
 #710A: Ilepso 10-21 \$1,639
 #814A: rugpjūčio 14-25 \$1,639
 #904: rugsėjo 4-15 \$1,639
 #101: spalio 1-12 \$1,289
 6 dienos Vilniuj, 2 Maskvoj, 2 Leningrade, 1 Helsinky
 FINNAIR via JFK

10 DIENŲ — LIETUVA IR SUOMIJA
 #917: rugsėjo 17 - 26 \$1,259
 6 dienos Vilniuj, 2 Helsinky
 FINNAIR via JFK

Dėl brošiūros ir daugiau informacijų kreiptis:

BALTIC TOURS

293 Auburn St.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969 - 1190

DARBININKO SKAITYTOJAM

SKAITYTOJAM palengvinti išsiųsti prenumeratą dedamas šis lapelis. Prašome jį iškipti, užpildyti ir pasiųsti adresu:
DARBININKAS, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207

Prašau pratęsti prenumeratą 1984 metam

Vardas ir pavardė

Adresas

DARBININKAS naujiem skaitytojam pirmuosius metus kainuoja tik 12 dol. Visiem kitiem prenumerata — 15 dol. metam.

Siunčiu už prenumeratą \$.....

Už kalendorių \$.....

Spaudai paremti \$.....

IŠPARDAVIMAS

Trys knygos su persiuntimu už 2 dol. Tai P. Narvydo pasakojimai iš Lietuvos laisvės kovų, J. Jaskauskio apysaka iš Lietuvos nepriklausomo gyvenimo pradžios, A. Žemaičio "Lietuvos vaizdeliai" arba to paties autoriaus "Nutuliosios dienos". Gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

LITHUANIAN COOKERY

(In English, 316 pages, price 8 dol.)

Agronomės Iz. Sinkevičiūtės parašyta lietuviškų valgių receptų knyga. Graži dovana draugėms amerikietėms. Knyga su plastiniu aplanku, nugarėlė patogiai suverta. 316 pusl. Kaina 8 dol. Darbininkas, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Užsakau "Lithuanian Cookery" už 8 dol. Persiuntimas-Postage 50 c.

Vardas, pavardė

Numeris, gatvė

Miestas, valstija, Zip

NAUJAUSIOS KNYGOS

J. Puzino, Rinktiniai raštai. I ir II tomas. Irišti į kietus viršelius. Už abu tomus 35 dol.
 B. Kviklio, Kauno arkivyskupija. Gausiai iliustruota, iřišta. 23 dol.

E. Juciūtė, Igarkos Naujamiestis. Lietuvių tremtinių gyvenimas Sibire. Irišta. 10 dol.

M. Blynas, Lietuvos senovės paminklai. Iliustruota. 10 dol.

M. Krupavičius. Visuomeniniai klausimai. Irišta. 18 dol.

Vytė Nemunėlis. Mažųjų dienų. Poezija vaikam. 8 dol.

J. Matulaičio kelias į Vilniaus vyskupo sostą. 4 dol.

B. Ramanauskas, OFM, Aš savo dalį atlikau... Religinis straipsnių rinkinys, 12 dol.

A. Gailiusis, Visaip atsitinka. Novelės, 6 dol.

V. Kavaliūnas, Dalia. Romanas, kietais viršeliais, 7 dol.

Sese, budėk. Lietuvių skaučių seserija. Irišta. 20 dol.

A. Budreckis, DLK Algirdas. Istorinis veikalas, iřištas. 16 dol.

A. Rukša, Kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės. III tomas, iřištas. 19 dol.

M. Karaša, Gyvenimo sunkiuose. Irišta. 12 dol.

E. Juciūtė, Pėdos mirties zonoje. Pergyvenimai Sibire. 10 dol.

S. Yla, M. K. Čiurlionis kūrėjas ir žmogus. Irišta. 15 dol.

G. Tautvytis, Gyvenimas okupuotoj Lietuvoj. 10.00 dol.

S. Ylos, Ateitininkų vadovas. II laida. 8 dol.

II Pasaulio Lietuvių Dienos. 5 dol.

Br. Raila, Kitokios Lietuvos ilgesys. 5 dol.

R. Raid, Wenn die Sowjets kommen. Vokiečių kalba apie sovietų žiaurumus okupacijos metu Pabaltijo kraštuose. 12 dol.

Laisvės besiekiant. Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos įnašas į antinacinę rezistenciją. Minkštis viršeliais 12 dol., iřišta — 15 dol.

Dr. Wilhelm Storost-Vydūnas, Sieben Hundred Jahre Deutsch-Litauischer Beziehungen. Irišta. 14 dol.

Prof. Z. Ivinskis, Šv. Kazimieras. 4 dol.

Prof. J. Brazaitis, Raštai, I, II, III ir IV tomai. Irišti. Po 15 dol.

A. Musteikis, Dangaus ir žemės šaknys. Romanas. 10 dol.

R. K. Vidžiūnienė, Vieno vakaro melancholija. Novelės 7 dol.

A. Grauslys, Iieškau tavo veido. Religinis straipsnių rinkinys. Antra laida. 10 dol.

K. Ostrauskas, Gundymai. Kietais viršeliais. 8 dol.

Vysk. V. Brizgys, II Vatnano mintys ir lietuviui susirinkime. Kietais viršeliais. 6 dol.

A. Šapoka, Lietuvos istorija. Irišta. 17 dol.

S. Raštikis, Lietuvos likimo keliais. 18 dol.

A. Tyruolis, Vainikas, Kryžius, Lelija. Šv. Kazimiero grožinės literatūros antologija. 9 dol.

Prof. J. Eretas tarnyboj Lietuvai. Straipsnių rinkinys. 4 dol.

P. Gudelis, Joniškėlio partizanų atsiminimai. II dalis. 6 dol.

Vysk. V. Brizgys, Žmogus realiame gyvenime. 5 dol.

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. dr. M. Švelkauskienė sutiko šlame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojam. Klausimai siųstini jos adresu: Dr. M. L. Švelkauskas — Attorney-at-Law, Boston Five Bank Bldg., 1895 Centre St., Boston, MA 02132

SUNKUMAI DĖL FIRMOS ATSTOVO MIRTIES

KLAUSIMAS

Aš užsisakiau didelį importuotą radijo aparatą, kuriuo galima klausytis daugelio Europos stočių. To aparato kaina — \$2,000 dol. su viršum. Daviau 250 dol. rankpinigį. Tas žmogus, kuriam aš daviau užsakyką ir kuris ilgus metus dirbo firmos atstovu, mirė. Žmogus, kuris perėmė mirusiojo pareigas, man sako, kad jis nieko nežina apie šį pardavimą ir jokio radijo aparato man neduos. Be to, sako, kad firma tokių radijo aparatų dabar neturi. Raštiškos sutarties aš neturėjau, bet turiu rankpinigį kvitą.

Ką man dabar daryti?

Mėgėjas, Massachusetts

ATSAKYMAS

Iš Tamstos laiško man neaišku, ar ta firma, kuriai atstovavo Tamstos minimas agentas, yra vietinė bendrovė, ar užsienio.

Jei firma yra vietinė krautuve arba prekybos įstaiga, Tamsta neturėtų turėti jokių sunkumų atgauti savo rankpinigius, jei to nori. Jei to nenori ir jie neturi tokio aparato, kurio Tamsta pageidauja, tada gali pas jus pasirinkti kitą tinkamą aparatą ir jie duos Tamstai kreditą už įmokėtus agentui rankpinigius.

Ištaiga, kuriai atstovavo miręs agentas, yra atsakinga už jo biznio pasižadėjimus. Jei kvitas yra pasirašytas mirusio žmogaus firmos vardu, ji, o ne tas agentas, kuris dabar perėmė mirusiojo agento pareigas, yra atsakinga už mirusiojo biznio

Korp. Ramovė, V.D. Universiteto studentų atsargos karininkų atsiminimai. Red. J. Karka. Didesnio formato. 10 dol.

K. Gečys, Katalikiškoji Lietuva. Irišta. 5 dol.

J. Budrys. Kontražvalgyba Lietuvoj. 3 dol.

Br. Kviklys, Telšių vyskupija. Irišta. 20 dol.

Br. Kviklys, Vilkaviškio vyskupija. Irišta. 23 dol.

Auszra — I tomas. Irištas. 20 dol.

Auszra — II tomas. Irištas. 20 dol.

J. Puzinas, Petras Avižonis. Irištas. 10 dol.

J. Eretas, Št. Šalkauskio biografija. Irišta. 5 dol.

St. Yla, Jurgis Matulaitis. Biografija. 5 dol.

J. Kaributas, Kelionė aplink pasaulį. 4 dol.

Šv. Raštas, Naujasis Testamentas. Irištas. 6 dol.

V. Sruogienė, Lietuvos steigiamasis seimas. 5 dol.

M. Blynas, Nostradamus ir pranašystės — Erdvės paslaptys. 5 dol.

Vysk. V. Brizgys, K. Kaupaitė, motina Marija. 5 dol.

J. Dainauskas, Aušra, 1980 kovo — 1980 gruodžio 6 dol.

J. Vaišnys, Dabartinė lietuvių kalbos rašyba. 3 dol.

P. Gaučio vertimas. Pirmasis stebuklas. Azorin. 5 dol.

K. Pažeraitė, Svetimi vėjai. 6 dol.

A. Landsbergis, Muzika įžengiant į neregėtus miestus. 6 dol.

Persiuntimui pridedamas 1 dol.

Šios ir kitos lietuviškos naujos knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir įvairūs suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

NAUJA KNYGA

Antano Gailiusio — VISAIP ATSTITINKA, novelės, išspausdintos pranciškonų spaustuviėje Brooklyne. Knyga turi 272 puslapius, joje idėta 9 novelės. Viršelį piešė dail. Romas Višulas. Kaina 6 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

DEXTER PARK PHARMACY
 Wm. Anastasi, B. S.
 77-01 JAMAICA AVENUE
 (Cor. 77th Street)
 Woodhaven, N.Y. 11421
 WE DELIVER
 296-4130

POEZIJOS MĖGĖJAMS

Štai mūsų poetų eilėraščių rinkiniai:

Kl. Jūra, Diemedžio šakelė. 6 dol.

Kl. Jūra, Kauburėliai. 8 dol.
 A. N. Niliūnas, Vyno stebuklai. Irišta. 5 dol.

L. Andriekus, Saulė kryžiuose. 5 dol.

L. Andriekus, Naktigonė. 5 dol.

P. Gaučys, Lianų liepsna, Brazilų poezijos antologija. 9 dol.

A. Tyruolis, Žvaigždžių sonatos. Kietais viršeliais. 9 dol.

V. Alantas, Paversmiai. Kietais viršeliais. 10 dol.

K. Grigaitytė, Tylos dovana. 4 dol.

K. Grigaitytė, Marių vėjui skambant. 4 dol.

St. Santvaras, Buvimo pėdos. 8 dol.

J. Rūtenis, Šventieji dūmai. 6 dol.

K. Bradūnas, Priešai. 6 dol.

Pr. Naujokaitis, Saulėleidis. 4 dol.

K. Kaminskas, Po švėtimu dangumi. 4 dol.

E. Juodvalkė, Pas ką žiedas žydi. 6 dol.

A. P. Bagdonas, Žodžiai į tolį. 5 dol.

L. Šimkutė, Prisiminimų inkarai. 6 dol.

F. Kirša, Šventieji akmenys. 3 dol.

Persiuntimui pridedama už kiekvieną knygą po 1 dol.

Užsisakant čia minimas poezijos knygas, administracija prideda dovanai dar kitą poezijos knygą, kuri čia neminama.

Visos šios knygos, lietuviškos muzikos plokštelės ir suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

GAUNAMAS PILNAS "AUŠROS" TEKSTAS

"Ausra", Lietuvos atgimimo laikraštis, pilnai perspausdintas dviejuose tomuose. Tai Lietuvių Istorijos Draugijos redaguotas leidinys. Du didžiuliai tomai, iřišti, kainuoja po 20 dol. Persiuntimui pridedama po 1.50 dol. už kiekvieną tomą. Šis svarbus leidinys, o taip pat ir kitos lietuviškos knygos, lietuviškos plokštelės, suvenyrai gaunama Darbininko administracijoje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y. 11207.

Kviečiame įsigyti šiuos leidinius

Lietuvių Enciklopedija 36 tomai \$366.00
 Encyclopedija Lituanica 6 tomai \$125.00
 Vincs Krėvės Raštai 6 tomai \$32.60
 Iš mano atsiminimų — Petras Klimas \$13.25

Laukiame užsakyimų papildomam L. E. tomui.
 Užsakymus siųsti: J. Kapočius, P O Box 95, So. Boston, MA 02127
 Telef. dieną (617) 268-7730, vakarais (617) 282-2759.

LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

KASA

SAVO TAUPYTOJAMS MOKA AUKŠČIAUSIUS PROCENTUS:

už taupomąsias sąskaitas **9%** (9.48% yield)

už IRA indėlius **11%** (11.5% yield)

už sertifikatus nuo **10½ iki 11%**

KIEKVIENO ASMENS SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI 100,000 DOL.

KASOS adresas:

86-01 114th Street
 Richmond Hill, N.Y. 11418
 Telef. 212 441-6799

Ištaiga veikia savaitės dienomis nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro, o penktadieniais iki 6 val. ir šeštadieniais iki 5 val. vakaro.

Šv. Kazimiero medalis, išleistas jubiliejui rengti komiteto, jau gaunamas Darbininko administracijoje. Medalis bronzinis, idėtas į plastikinę dėžutę. Kaina 10 dol. Persiuntimui pridedamas dar 1 dol.

KASOS Kredito Unijos direktoriai ir darbuotojai balandžio 29 suvažiavime Kultūros Židiny. I eilę iš k.: Daiva Šilbajorienė, Rima Gudaitienė, prezidentas Vytautas Vebeliūnas, Violeta Niemi, Elena Minkūnienė, vyriausia reikalų vedėja Laima Lileikienė. II eilę: direktorius Tomas Aleksandravičius, Juozas Bružas, direktorius Aloyzas Balysys, Celestina Šiultienė, direktorius Romas Kezys, Martinas Brakas, direktorius Algirdas Šilbajoris, Zenonas Jurys, Vida Jankauskienė, viceprezidentas Vytautas Alksnins, Antanas Razgaitis, St. Peterburgo skyriaus vedėjas Aras Mieželis. Chicago skyriaus atstovas Saulius Mikaliukas. Nuotrauką trūksta direktorių dr. Tomo Remeikio ir dr. Rimo Vaičiūčio. Nuotr. L. Tamošaičio

LIETUVIŲ KASA

Kiekviena bankinė įstaiga, kaip ir kiekviena šeima, rūpinasi, kad išlaidos būtų mažesnės už pajamas ir subalansavus knygas dar liktų šiek tiek atsargai. Tuo rūpesčiu ypač gyvena Kredito Unijos, nes jos yra labiau artimos ir atsakingos prieš savo narių šeimą, negu grynais biznio ir pelno pagrindais vedami bankai.

Kredito Unijos, panašiai, kaip ir šeima, dalinasi pelnu su savo nariais. Neturėdama tikslo pra-

turtinti savo kišenių, Kredito Unija gali savo nariams-taupytojams duoti daugiau, negu komerciniai bankai. Tuo būdu nariai patiria didesnę ekonominę naudą, už savo santaupas gaudami aukštesnius dividendus.

Šiais pasidalinimo principais vadovaujasi ir lietuviškoji Kredito Unija KASA. Taupytojams duodama aukštesnių dividendų, KASA pernai išdalino netoli pusant milijono dolerių dividendų. Per ketverius metus di-

videndų išmokėta arti dviejų ir pusės milijono. Narių skaičiui ir indėliams nuolat augant, išmokėtų dividendų suma taip pat kils ir vis didesnė KASOS taupytojų šeima pajus tiesioginę lietuviškos taupymo institucijos naudą.

Kredito Unija KASA padeda nariams ne tik mokėdama aukštesnių dividendų, bet ir finansine parama lietuviškai veiklai, kas dar labiau išryškina Kredito Unijos kooperatyvinės savitarpio pagalbos principus.

Čia cituojama keletas statistinių duomenų, kurie parodo, kad KASA yra tikrai svarbus veiksnys ne tik ekonominiame, bet ir kultūriniam lietuvių gyvenime.

1983 metais reklamomis ir aukomis KASA parėmė periodinę lietuvių spaudą 5,818 dol. suma. Vienkartiniams lietuviškos veiklos leidiniams KASA išmokėjo 905 dol.

Lietuviškas radijo valandėles KASA reklamomis parėmė 2,270 dol. suma.

Lietuvių kultūrinės organizacijos KASA per pėreitus metus tiesioginėmis aukomis parėmė 2,175 dol. suma. Tarpe jų ypač pažymėtina 500 dolerių auka Lituanistikos mokslo Katedros įsteigimui, 500 dolerių Maironio šeštadieninei mokyklai, 500 dol. Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardai, 400 dol. skautų ir skaučių veiklai ir taip pat parama ateitininkam bei Kultūros Židiniui New Yorke. Iš viso lietuviškiems reikalams pernai išleista \$11,168.45.

KASOS veiklai augant Chicagoje ir St. Peterburge, parama lietuvių spaudai, radijo valandėlėm ir kultūrinėm organizacijom plėsis ir į kitas lietuvių kolonijas.

Žinoma, KASOS vadovybė norėtų išpildyti visus prašymus ir dar stambesnėmis sumomis paremti lietuvišką veiklą, bet tam dosnumui yra riba. Pirmiausias KASOS uždavinys yra visiems nariams išmokėti kiek galima aukštesnius dividendus; antras — laikyti atitinkamą sumą rezerviniame fonde; trečias

GRAŽAUS DARBO GRAŽŪS VAISIAI

LB New Jersey apygardos valdybos iniciatyva balandžio 8 vietos lietuvių Švč. Trejybės parapijos salėje buvo surengtas pobūvis, kurio tikslas buvo sutelkti lėšų čia veikiančios tautinių šokių grupės Liepsna kelionei į VII-ąją tautinių šokių šventę Clevelande palengvinti. Tam reikalui sukviesti šokėjų tėvai šiam sumanymui gyvai pritarė, ir užvirė darbas. Siekiant kiek galima sumažinti renginio išlaidas, buvo nusistatyta renginio dalyviams patiekti daug darbo reikalaujančius, bet mažiau kaštuojančius patiekalus, kaip vyniotinius, bulvines dešras, na ir tradicines dešras su kopūstais.

Maisto paruošimo ir pagaminimo darbam vadovavo Regina ir Valentinas Meliniai, o jiems abi dienas rūpestingai talkino Ema ir Antanas Gražuliai, Renata Stankaitienė, Vincas Šaulys, Romas Didžbalis ir Stepas Augulis. Dieną prieš pobuvį parapijos salės virtuvė nu ankstyvas ryto iki vėlyvos popietės plaušo eilė inžinierių, mokslo daktarų, mokytojų ir šiaip piliečių skusdami bulves, piaustysdami svogūnus ir lašinėlius, tarkuodami bulves ir kimšdami dešras, nes buvo laukta apie 300 viešnių ir svečių. Virtuvės darbas nenutrūko ir pobūvio dieną, nes reikėjo susirinkusius pobūvio dalyvius pagamintais patiekalais vaišinti.

Salės papuošimu, jos parengimu ir maisto patiekimu rūpinosi grupės šokėjos ir šokėjai. Jie, žinoma, atliko ir pobūvio meninę programą, trankiai pašokdami čigonėlį, malūną, blezdinginį Jonkelį, pasiutpolkę, suktinį, lenciūgėlį, vakarušką ir subatėlę. Įtarpo metu akordeonu solo grojo grupės akordeonistė Rūta Raudytė. Ji atliko Tykiai, tykiai Nemunėlis teka. Už šio kūrinio atlikimą etninės muzikos kūrinių demonstravime ši gabi akordeonistė yra laimėjusi pirmąją premiją. Šokius akordeonais palydėjo nuolatinės grupės akordeonistės Rūta Raudytė ir Emilija Skruodytė-Sadonienė.

Grupės vadovais yra Birutė Vaičiūnaitė ir Algis Brazinskas, jaunas.

Tortų ir kitokių namuose gamintų kepinų organizavimu ir jų pardavinėjimu pobūvio metu rūpinosi Irena Eitmanienė.

Labai turtingą loteriją suorganizavo Janina Meižienė, o jos

— nariams suteikti kiek galima geresnį patarnavimą. Jeigu tuos uždavinius išpildžius dar lieka kiek pajamų, tada galima suteikti paramą ir lietuviškom kultūrinėm bei visuomeniškom apraiškom.

Sprendžiant iš pėreitų metų finansinio pranešimo, KASOS vadovybė mokėjo laviruoti taip, kad visiems reikalams užteko pinigų. Pilnai tikimės, kad lietuviškoji KASA ateityje pajėgs dar stipriau remti mūsų tautinės aspiracijos išsivijojimo gyvenime.

Alg. Š.

pravedimu jai labai gyvai talkino Stepas Augulis. Su kokių entuziazmu ir pareigingumu šokėjų tėvai jungėsi į šio renginio darbus, parodė Janinos ir Denio Meižių šeimos pavyzdys. Jie, nepaisydami jų namus tuo metu užliejusio potvynio ir net turėdami iš kitur pasirūpinti drabužių pakaitalais, atvyko į renginį ir pasiimtas pareigas dideliu rūpestingumu atliko.

Savanoriškom aukom Liepsnos reikalams vadovavo Vladas Audėnas su Danguole Didžbaliene.

Dalyvių troškulį nuraminti bufetą organizavo ir jame su talkininkais dirbo apygardos valdybos narys Rimantas Bitėnas.

Lietuviška muzika iš prašytų juostelių pasirūpino apygardos valdybos narys Arūnas Bitėnas.

Parapijos klebonas prel. Scharnus už salę priklausančią nuomą paaukojo Liepsnos reikalams, o Lietuvos Atsiminimų radijo valandos direktorius prof. dr. Jokūbas Stukas šį renginį daug kartų per savo radiją nemokamai reklamavo, ragindamas visus klausytojus jame dalyvauti. Pats dėl nelauktai ištikusios ligos renginyje dalyvauti negalėjo.

Grupės vadovai Birutė Vaičiūnaitė ir Algis Brazinskas šokėjų tėvų vardu buvo apdovanoję meniškai pagamintais drožiniais: pirmoji — Lietuviška mokykla, o pastarasis — Malūnu. Šiuos drožinius pagamino ir šiam reikalui paaukojo Stasys Adomaitis.

LB apygardos valdybos rūpestis prieš 12 m. suorganizuoti tautinių šokių grupę nebuvo veltui. Per tą laikotarpį per grupę perėjo eilė gražaus lietuvių kilmės jaunimo, kurių ne vienas čia sutvirtino savo lietuvišką nusistatymą ir įprasmino savo kilmę, o kai kuriems pavyko net ir sukurti lietuviškas šeimas.

Liepsnos šokėjai gali didžiuotis jiems čia rodoma šilima ir parama. Tai liudija į šį renginį atsilankiusių skaičius ir nepaprastus jų dosnumas, nes visuomenė yra įsitikinusi šokių grupės reikalingumu ir jos gražaus lietuviško šokio puoselėjimu ir demonstravimu ne tik saviems, bet ir kitatautei visuomenei. Reikia laukti, kad toks gražus bendravimas ir bendradarbiavimas vyks ir toliau, ir kad Liepsna, vis pasiūlydama naujais šokėjais, dar ilgiau galės savo jaunatviška nuotaka ir gražiai atliekamais tautiniais šokiais džiuginti ne tik savąją, bet ir kitatautę visuomenę. To iš jos laukia visi ir linki gražiausios sėkmės, susijungus su tūkstančiais kitų šokėjų tautinio šokio sukuriuose Clevelande, parodyti pasauliui mūsų tautinės kultūros grožį ir meniškumą.

K.J.

BOSTONO LINIOS

Ramovėnų nauja valdyba
Lietuvių kartų veteranų sąjungos Ramovės Bostono skyrius išrinko šiem metų valdybą: pirmininkas Jonas Starinskas, sekretorius Antanas Andriulionis, išdininkas Martynas Dapkus. Susirinkimas įvyko balandžio 28 So. Bostono Lietuvių Piliečių D-jos patalpose.

Bendruomenės susirinkimas atidėtas

Lietuvių B-nės Bostono apylinkės visuotinis susirinkimas, kuris turėjo įvykti balandžio 29 parapijos salėje, neįvyko, nes ten vyko kitas renginys. Susirinkusieji į šį susirinkimą pavėdė buvusiai valdybai parinkti ir kontaktuoti asmenis, kurie įeitų į naują valdybą. Susirinkimas vyks po kelių savaičių.

"Tėviškos pastogė" Bostone

Petro Vaičiūno veiklas "Tėviškos pastogės" buvo atvežtas iš Hamiltono, Kanados, į Bostoną. Veikalą režisavo Elena Kudabienė, scenos priežiūra — Kazimieras Mikšys. Vaidino: Joną Pakalnį — Kazimieras Bungalda, Oną Pakalniene — Elena Kudabienė, Martyną — Albinas Stasevičius, Emiliją — Marija Kalvaitienė, Joną — Kęstutis Kalvaitis, Stasį — Edvardas Labuckas, Leokadiją Morkūnaitę — Ina Kudabaitė, Aliutę — Onutė Stanevičiūtė ir Mykolą — Almis Lukavičius.

Ačiū poniai Kudabienei ir jos aktoriai už tą keletą valandų, kuriomis mes galėjome pasidžiaugti. Taip pat priklauso graži padėka Vyresniųjų skaučių židinui už pakvietimą iš Kanados tos vaidintojų grupės, o taip pat už visą gražią tvarką salėje ir net vaišes visiem žiūrovams. Viskąs praėjo tokioje gražioje ir pakilioje nuotaikoje ir yra pavyzdys, kad mūsų jaunos ponios ir panelės moka gražiai organizuoti.

BOSTONO RENGINIAI

Gegužės 13 — 3 val. vakaras su poetu Stasiu Santvaru ir pianistu Vytauto Bakšio piano koncertas First and Second Church salėje, Bostone.

BOSTON MASS — WLYN 1360 AM bangos sekm. nuo 8 iki 8:45 ryto. Veda S. ir V. Minkai, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Telef. 268-0489. Parduodamas Darbininkas. Didelis lietuviškų knygų pasirinkimas.

LAISVĖS VARPAS sekmadieniais 9:00 - 10:00 val. ryto iš WCAV-FM banga 98.0. Vedėjas — Petras Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, MA 02402. Telefonas (617) 586-7209.

Daug lietuviškų plokštelių turi Darbininko administracija. Skambink 212 827-1351 ir prašyk, kad plokšteles atsiųstų į namus.

"Amber Holidays"

1984 M. EKSURSIJOS Į LIETUVĄ IŠ BOSTONO IR NEW YORKO

Balandžio 18	— \$1114.00	Liepos 9	— \$1618.00
Gegužės 9	— 1114.00	Liepos 18	— 1361.00
Gegužės 14	— 1335.00	Rugpjūčio 1	— 1361.00
Gegužės 30	— 1361.00	Rugpjūčio 13	— 1528.00
Birželio 11	— 1315.00	Rugsėjo 5	— 1361.00
Birželio 18	— 1528.00	Rugsėjo 17	— 1127.00
Birželio 20	— 1361.00	Rugsėjo 26	— 1142.00
Spalio 3	— \$1268.00		

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalų skambinkite: 1 - 800 - 722 - 1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1 - 617 - 268 - 8764
TRANS-ATLANTIC TRAVEL SERVICE, INC.
393 West Broadway, P.O. Box 116
South Boston, Mass. 02127

Istaigai vadovauja: Aldona ADOMONIS ir Albina RUDŽIŪNAS. Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkome dokumentus.

Prices are based on double occupancy and are subject to change

Mielai Columbia universiteto studijų draugei

ALDONAI MACKEVIČIENEI

ir vyrui Steponui, jos mamytai Chicagoje mirus, nuosirdžiai užuojautą reiškia

Danguolė Jaffee ir šeima

A.A.

ALGIRDUI AUKŠTUOLIIUI

mirus, žmoną Birutę ir visus artimuosius užjaučiame ir kartu liūdime.

Lietuvių Moterų Federacijos
Waterburio klubas

A.A.

PRANCIŠKAI PLECHAVIČIŪTEI-BALANDIENEI

mirus, jos seserį Elena Legeckienę ir gimines užjaučia

Janina ir dr. Pranas Bagdai

A.A.

PRANCIŠKAI BALANDIENEI

iškeliavus amžinybėn, gilią užuojautą reiškia jos sesutei Elenai Legeckienei ir giminėms.

Dr. A. Goeldnerienė

A.A.

PRANEI BALANDIENEI

mirus, reiškia gilią užuojautą sūnams Gediminui ir Mindaugui su šeima, seseriai Elenai Legeckienei su šeima ir visiems giminėms.

Irena ir Jurgis Okuniai

A.A.

EMILIJAI LANDSBERGIENEI

mirus, šeimai gilią užuojautą reiškia

Danutė ir Liutaveras
Siemaskai

A.A.

EMILIJAI LANDSBERGIENEI

mirus, jos vyrą Jeronimą Landsbergį, sūnų prof. ALGIRDĄ LANDSBERGĮ, Eltos biuletenio redaktorių, bei kitus šeimos narius nuosirdžiai užjaučia

Vyriausias Lietuvos Išlaisvinimo
Komitetas

DARBININKAS

Redakcija (212) 827-1352
Administr. (212) 827-1351
Spaustuvė (212) 827-1350
Vienuolynas .. (212) 235-5962
K. Ž. salė (212) 827-9645

341 HIGHLAND BLVD.
BROOKLYN, N.Y. 11207

Kultūros Židiny šį savaitgalį: gegužės 12, šeštadienį, politinių studijų savaitgalis. Paskaitos ir diskusijos prasidės 10:30 v.r. Vakare — banketas, koncertas ir kun. K. Pugevičiaus pagerbimas. Gegužės 13, sekmadienį, pamaldos 12 val., po pamaldų — gegužinė Kultūros Židinio patalpose ir kieme.

Politinių studijų savaitgalis su plačia programa vyksta gegužės 11, penktadienį, ir gegužės 12, šeštadienį. Penktadienį paskaitos bus Estų namuose, 243 East 34 Street, Manhattane. Šeštadienį paskaitos bus Kultūros Židinyje. Pakviesta eilė paskaitininkų. Pilna studijų savaitės programa buvo paskelbta praeitame Darbininko numeryje, 3 puslapyje. Šeštadienio vakare — banketas, kun. K. Pugevičiaus pagerbimas ir koncertas. Dainuoja Nerija Linkevičiūtė-Kasparienė, akomponuoja Dalia Sakaitė. Apie kun. K. Pugevičiaus visuomeninę veiklą kalbės Linas Kojelis iš Washingtono, Baltųjų Rūmų pareigūnas ryšiam su visuomene. Kun. K. Pugevičius jau eilę metų sumaniai vadovauja Liet. Religinei Šalpai, dabar vadovauja ir Lietuvių Informacijos Centriui New Yorke. Politinių studijų savaitgalį rengia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės, JAV LB-nės, Kanados LB-nės ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjungos Visuomeninių reikalų tarybos bei komisijos. Visuomenę kviečiama kuo gausiau dalyvauti. Banketo pradžia — 7 v.v.

Maironio šeštadieninės mokyklos mokytojai ir tėvų komitetas posėdžiavo gegužės 5 Kultūros Židinyje. Kalbėta apie mokslo metų baigimo iškilmes. Mokslo šiais metais baigiamas birželio 2 mokykloje, iškilmes Kultūros Židinyje bus birželio 3, sekmadienį. Bus pamaldos, baigimo aktas. Programoje pasirodys visa mokykla ir specialiai dešimtas skyrius.

Dr. J. Maldutis, Hollis Hills, N.Y., apmokėdamas Darbininko metinę prenumeratą, paskyrė 100 dol. Nuoširdus ačiū.

Virginia Jakštas-Kelly, Rockville Centre, N.Y., atsiuntė Darbininkui stiprinti 50 dol. Ačiū labai.

DAIL. TELESFORO VALIAUS MONOGRAFIJA išleidžiama lietuvių ir anglų kalbose š.m. birželio mėn. Kanadoje.

Monografijos įžangoje žymus Kanados meno kritikas Paul-Duval įvertino Valiaus darbus kaip išliekančią vertybę ateities laikams.

Monografiją papildinta kalna dar galima užsisakyti iki išleidimo datos.

Knygos kaina Chicagoje USA \$38, kituose miestuose \$41. Knygą išleidis, jos kaina Chicagoje bus USA \$46, kitur \$49.

Užsakymus priima Valerija Čepaitienė, 6722 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629. Telef. PR 8-5154.

Vysk. Vincentas Brizgys Apreiškimo lietuvių parapijoje su tvirtinimo sakramentą suteiks gegužės 20 per sumą.

Kun. Antano Račkausko 50 metų kunigystės sukaktis bus paminėta gegužės 27. Jis į kunigus išventintas 1934 gegužės 26 Telšiuose. Po to vikaru buvo Tveruose, Kuršėnuose, klebonavo Šventojoje. Buvo pasitraukęs į Vokietiją. Grįžęs buvo vikaru Veiviržėnuose. Karo metu vėl pasitraukė į Vokietiją. Į Ameriką atvyko 1950. Nuo tų metų gruodžio 10 vikaruja Apreiškimo parapijoje. Tos parapijos specialus komitetas jam rengia šį pagerbimą. Išleidžiamas gražus iliustruotas leidinys su sveikinimais. Tą gegužės 27 dieną Apreiškimo parapijos bažnyčioje bus iškilmingos pamaldos, dos, o po to banketas Cordons Bleu salėje, Woodhavene.

Apreiškimo parapijos bažnyčioje gegužinės pamaldos vyks ta kiekvieną sekmadienį 15 min. prieš sumą, t.y. prieš 11 val. mišias. Iškilmingos gegužinės pamaldos su procesija ir simboliu Vilniaus Aušros Vartų Marijos vainikavimu įvyks gegužės 13 tuoj po sumos. Į šias pamaldas yra pakviesti Maironio šeštadieninės mokyklos mokiniai, kurie dalyvaus procesijoje.

Minint a.a. Norberto Kulikausko mirties metines, birželio 10, sekmadienį, 11 val. ryto bus aukojamos mišios Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Po to bus šventinamas paminklas Cypress Hills kapinėse. Po to pietūs Kultūros Židinyje. Pažįstami ir draugai prašomi vėlonį prisiminti savo maldose.

Balti karoliai yra dingę po madų parodos iš apsirengimo kambarių Kultūros Židinyje. Jūs kas noras paėmė per apsirikimą. Prašom grąžinti Balso 100-tojo skyriaus pirmininkui, kuris ir rūpinosi parodos surengimu: Vincui Padvariečiui. Tel. 847-5619.

BORO PARK — 2 family, brick, yard, 2 patios, finished basement — A-1 condition — 44th St., near 13th Ave.. Princ. only — phone 853-2450. \$175,000.

A. IR N. PALTINAI LAISVĖS ŽIBURIO KONCERTE

Tradicinis Laisvės Žiburio radijo pavasario koncertas įvyko balandžio 28, šeštadienį, Kultūros Židinyje. Kaip jau įprasta, Romas Kezys, Laisvės Žiburio direktorius, savo koncertam paieško geresnės bei retesnės programos, todėl ir publikos sutraukia labai daug. Jis liko čia tik vienas, kuris sugeba surengti plataus masto koncertus.

Šiam pavasario koncertui pakvietė iš Vokietijos **Nelę ir Arvydą Paltinus**, apie kuriuos prieš koncertą Darbininke buvo plačiai rašyta, nupasakojant, kas jie, kaip jie pateko į Vokietiją.

Į šią kelionę juos iškėlė bent kelios lietuviškos radijo valandėlės. Pirmiausia jie koncertavo New Yorke. Paskui jų koncertai rikiuojasi šia tvarka: Pittsburghas, Detroitas, Chicago. Ten juos pasikvietė Margutis.

Kaip visada, Laisvės Žiburio koncertai pradėdami punktualiai. Šį kartą pradėjo 7 v.v. Trumpu žodžiu visus pasvei-

kino Romas Kezys, Laisvės Žiburio direktorius. Tolimesnei programai vadovauti pakvietė **Petrą Petrutį**, kuris Chicagoje vadovauja Margočio radijo programai.

Petras Petrutis dailiai valdo žodį ir sakinį, su lengvu humoru pravedė programą. Į humoristines dalis įpynę ir laiko aktualijas, po to jau pranešė, kas bus dainuojama.

Palyda ir garso juostos

Visas dainas atliko **Nelė Paltinienė**. Repertuaras platus, surinkti įvairių tautų muzikai, kurie sukūrė estradines, jos balsui ir nuotaikai tinkančias dainas. Repertuare buvo bent keli ir lietuvių kompozitoriai.

Jos muzikinė palyda buvo įrašyta į garsajuostę, įrašyta dar Lietuvoje. Grojo čia pilnas estradinis orkestras. Arvydas Paltinas sėdėjo prie fortepijono ir juo dar pritardavo muzikai, ryškindavo ritmą.

DAUGIAU AUKOJO LIETUVOS LAISVĖS BYLAI

Daug kas mano, kad parama Lietuvos laisvinimo darbui kaskart mažėja. Bet Nepriklausomybės šventės apyskaita, paskelbta New Yorko Alto posėdy, rodo ką kita. Šiais metais aukų buvo gauta 4070 dol., t.y. 67 nuošimčiai daugiau negu perėjais metais (2430 dol.). Altiui buvo aukotųjų paskirta 1160 dol., L. Bendruomenei — 1125 ir Tautos Fondui (Vlikui) — 1760.

Į bendrą Alto pirm. A. Spe-rausko, LB N.Y. apygardos pirm. A. Vakselio ir T. Fondo valdybos pirm. J. Giedraičio laišką atsiliepė ir savo aukas įteikė minėjime ar atsiuntė laiškais 152 lietuviai. Aukos buvo įvairios — nuo 150 iki 5 dol. Vidutinis aukos dydis yra 26.75 dol.

Altas, Bendruomenė ir Vlikas džiaugiasi, kad New Yorko lietuvių dėmesys Lietuvos laisvės kovai didėja ir jų parama organizuotam darbui auga.

New Yorko Altas ypatingai dėkoja pagrindinę kalbą pasakiusiam J. Jurkunui iš Chicagos ir solistei Reginei Žymantaitei-Peters, kurie jokia atlyginimo nei kelionpinigių neėmė. Taip pat dėkoja V. Steponiui už vėšes svečiam bei programos dalyviams.

Metinis Alto susirinkimas bus gegužės 22, antradienį, 7:30 v.v. Kultūros Židiny.

PADĖKA

Landsbergių, Ercių šeimos ir Jadvyga Matulaitienė reiškia ypatingą padėką kunigam: Tėv. Leonardui Andriekui, OFM, ir kun. A. Pakalniškiui už sukalbėjimą rožančiaus atsisveikinant su velione Emilija Landsbergiene šermeninėje, ir kun. Jonui Pakalniškiui, aukojusiam laidotuvių mišias ir pasakiusiam pamokslą.

MOTERŲ VIENYBĖ

KVIEČIA VISUOMENĘ !

50 METŲ JUBILIEJINĮ

KONCERTĄ — BALIŲ

gegužės 19, šeštadienį, Kultūros Židinyje, 341 Highland Blvd., Brooklyn, N.Y.

Pradžia — 7 v.v. punktualiai

PROGRAMOJE:

aktorius VITALIS ŽUKAUSKAS
solistė VITA TALANDIS
akomponuoja muzikas VIKTORAS RALYS
Šokiams groja JOE THOMAS orkestras. J. Belecko šilta vakarienė. Butelis gėrimo ir šampano ant stalo. Auka 17.50 dol. asmeniui.

Vietas užsisakyti iki gegužės 13 dienos pas Moterų Vienybės nars, pas Eleną Andriūšienę — 847-4477 ar Helen Venis 846-7433.

Laukia visų atsilankant

MOTERŲ VIENYBĖS NARĖS

Amerikos prezidentas Ronald Reagan sveikina kun. Kazimierą Pugevičių vieno priėmimo metu Baltuosiuose Rūmuose. Kun. K. Pugevičius yra Liet. Religinės Šalpos ir Liet. Informacijos centro vedėjas. Jo specialus pagerbimas bus gegužės 12, šį šeštadienį, 7 v.v. Kultūros Židinyje. Banketo metu bus ir meninė programa.

sukneles. Tai irgi prisidėjo prie koncerto praturtinimo.

Dainavo per mikrofoną, jį sumaniai valdydama, kad balsas būtų efektingesnis. Dainavo ir vaikščiojo scenoje, bet kartais nusileisdavo laiptukais ir į salę. Pavaikščiojo centriniu taku, priešais pirmąją eilę, kad koncertas būtų intymesnis, jaukesnis. Tokių kontaktų ieškojo ir scenoje, išprovokuodama publiką ploti į dainos ritmą.

Graži buvo koncerto pradžia. Prasidėjo su "Lietuva brangi". Tai šalis, kurią dainiai išgyrė... Ir po to pradėjo koncertą, kuriame buvo atlikta daug dainų. Programos nebuvo išleista, tai ir visų dainų surašyti neįmanoma.

Graži buvo ir koncerto pabaiga. Su muzikine palyda ji dainavo: ačiū jums, ačiū jums, dėkoju už gražų priėmimą, ir vis kartojo — iki greito pasimatymo vėl.

Publika šiltai sutiko dainininkę. Jie bisavo tik vieną dainą. Dainininkė apdovanota bent keliom puokštėm gėlių. Padėko-

KASA PRANEŠA

Lietuvių Kredito Unija Kasa praneša, kad jau yra pakelti dividendų nuošimčiai už taupymo sertifikatus. Už sertifikatus nuo 500 iki 20,000 dol. dabar moka 10.5 procentų, o nuo 20,000 iki 100,000 — 10.75 procentų.

Taip pat praplėstos namų pirkimo arba morgičių paskolos. Dėl informacijų prašom skambinti 212 441-6799.

Ieškomas vienas žmogui (su geriausiomis rekomendacijom) dviejų, trijų ar daugiau kambarių butas. Pageidaujama East New Yorko, Woodhavene, Ridgewode ar Richmond Hill apylinkėje. Skambinti Darbininko administracijai: 827-1351.

Jauna dirbanti pora ieško buto iš 3 kambarių. Pageidaujama Richmond Hill arba Woodhavene rajone. Po 7 val. vak. skambinti telef. 849-9604.

jo ir Arvydas Paltinas už gražų priėmimą, gi Romas Kezys padėkojo visiems ir kvietė toliau linksmintis.

Salė tuoj buvo perorganizuota. Sustatyti stalai ir kėdės. Šokiam grojo populiarius Joe Thomas orkestras, kuris tikrai gerai groja. Vienos pertraukos metu jaunimui grojo ir brolių Kezių orkestras. Grojo labai triukšmingai. Buvo ir įvairių laimėjimų, o geros nuotaikos netrūko visiems.

Publikos buvo atsilankę labai daug, buvo ir iš tolimesnių vietovių, nes jie įvertino šį koncertą, kad tokių dainininkų ir tokių programos kitur negirdėsi. (p.j.)

Ieškoma sekretorė/-ius lietuviškai įstaigai New Yorke. Pageidautina, kad laisvai valdytų lietuvių ir anglų kalbas, mokėtų gerai rašyti rašoma mašinėle, efektyviai komunikuoti telefonu ir raštu bei vairuoti. Darbo pareigos pagrindiniai apima mašinraščio darbus, siuntų pakavimą bei prašymų pildymą ir išsiuntimą ir kitus techniskus-administracinius rūpesčius. Darbo sąlygos bus aptartos su rimtais kandidatais. Siųsti reziumė: Lithuanian Catholic Religious Aid, 351 Highland Blvd., Brooklyn, NY 11207.

Natūralaus bičių medaus prieinamomis kainomis galima gauti Darbininko spaudos kioske. Čia taip pat galima įsigyti kalėdinių kortelių, lietuviškos muzikos plokštelių, įvairių suvenyrų ir dovanėlių Kalėdom ir kitom progom, naujausių lietuviškų knygų, gintarų ir kt.

QUEENS COLLISION CENTER INC. Expert auto body works — Ducco painting — Welding — Frames straightened — Fiber glass work. John R. Chicavich, 131-13 Hillside Avenue, Richmond Hill, N.Y. 11418. 24 hr. towing phone HI 1-6666. Towing after 6:00 — 843-6677.

TRADICINĖ KULTŪROS ŽIDINIO

PAVASARIO ŠVENTĖ — GEGUŽINĖ

Įvyks gegužės 13, sekmadienį,

Kultūros Židinio patalpose ir kieme

- Pamaldos — 12 val.
- Motinos dienos minėjimas
- Pietūs

Programoje dalyvauja:

- Perkūno choras
- Tryptinio ansamblio jaunųjų grupė
- Maironio lietuvištinė mokykla

Visi kviečiami dalyvauti

KULTŪROS ŽIDINIO ADMINISTRACIJA

VYKSTAME Į TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ CLEVELANDE

Iš New Yorko autobusas į VII tautinių šokių šventę Clevelande išvyksta birželio 29, penktadienį, 8:30 val. vak. nuo Shalins laidotuvių įstaigos Woodhavene ir 8:45 val. vak. nuo Kultūros Židinio, Brooklyn. Grįžta liepos 2, pirmadienį, apie 11 val. vak.

Kaina: vien tik kelionė autobusu — 60 dol. autobusas ir viešbutis (asmeniui): vienas kambaryje — 140 dol. du kambaryje — 100 dol. trys kambaryje — 86 dol. keturi kambaryje — 80 dol.

Į kainą įskaito ir transportacija tarp viešbučio, šokių ir banketo salės.

Šokių šventės bilietai — 5 dol. ir brangesni. Registruotis: Marytė Šalinskienė 296-2244

Kelionių agentūra Vytis 769-3300